

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลกุดพิमान อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

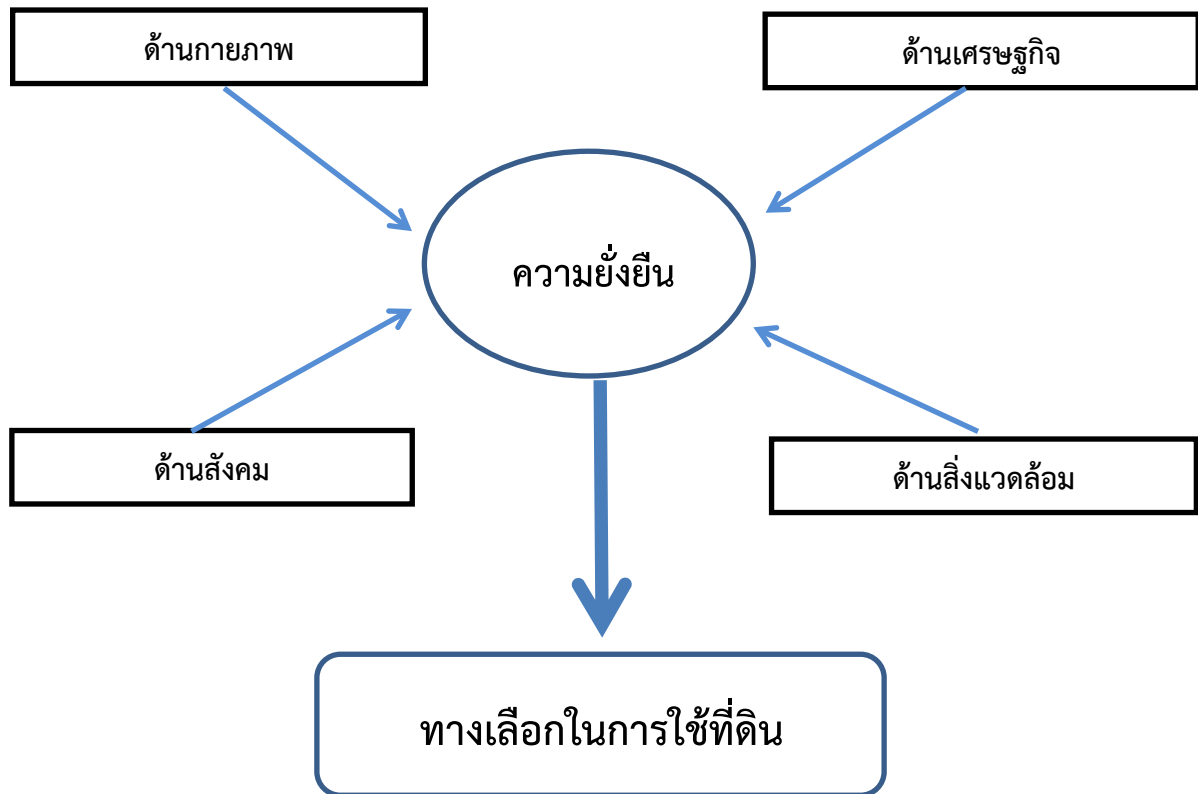


สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2564

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้



หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญตาราง	ค
สารบัญรูป	ง
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-3
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-7
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-11
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-5
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-3
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-3
6.4 แผนการใช้ที่ดิน	6-3

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-12
6.6 การจัดการความเสี่ยง	6-12
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-1
7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
7.6 ระยะเวลาดำเนินการ	7-3
เอกสารอ้างอิง	7-11

ตารางที่	หน้า
2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดนครราชสีมา ปี 2532-2561	2-5
2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลลุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา	2-9
2-3 จำนวนประชากร ตำบลลุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมาปี 2562	2-13
3-1 คุณภาพและอัตราการให้น้ำใต้ดิน ตำบลลุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา	3-1
5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลลุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา	5-9
6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลลุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา	6-1
6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลลุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา	6-10
6-3 ตัวอย่างการเปรียบเทียบระบบการปลูกพืชก่อนและหลังมีแผนการใช้ที่ดิน	6-13
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-6
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-7
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลลุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)	7-9

รูปที่	หน้า
2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา	2-2
2-2 สภาพภูมิ ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา	2-3
2-3 เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา	2-6
2-4 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนครราชสีมา	2-7
2-5 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา	2-10
3-1 อุทกธรณีวิทยา ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา	3-3
3-2 อัตราการให้น้ำ ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด	3-4
6-1 การใช้ที่ดิน ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา	6-11
6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนตามแผนการใช้ที่ดิน	6-12

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72(1) ได้มีการบัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบลจำนวน 7,225 ตำบลให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมาขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา มีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2563 – 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลหรือแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล (ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ดำเนินการ)

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดิน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และ *กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน* (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สํารวจข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อร่างแผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งขของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบซื้อเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตพันธุ์ข้าว การชุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“**ที่ดิน**” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“**ที่ดิน**” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1993)

“**ที่ดิน**” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนผิวของของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียวแต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำชั้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“**ดิน**” หมายความว่ารวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“**ดิน**” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึงเทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่ค้ำจุนการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วยแร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ละชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดิน ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุดิบกำเนิด และระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกันเนื่องมาจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสัณฐาน (คณะกรรมการจัดทำทฤษฎีการปฐพีวิทยา, 2551)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้ให้ความหมายของการวางแผนการใช้ที่ดินว่าเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลง ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางของการลงทุน แนวทางของการพัฒนาเทคโนโลยี และเป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 นิยามศัพท์

“อนุรักษ์ดินและน้ำวันนี้ เพื่อชีวิตที่ดีของลูกหลานวันข้างหน้า”

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอด่านขุนทดประมาณ 15 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดนครราชสีมา เป็นระยะทางประมาณ 80 กิโลเมตร

พื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลกุดพิมาน มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 62.05 ตารางกิโลเมตร

อาณาเขตติดต่อ

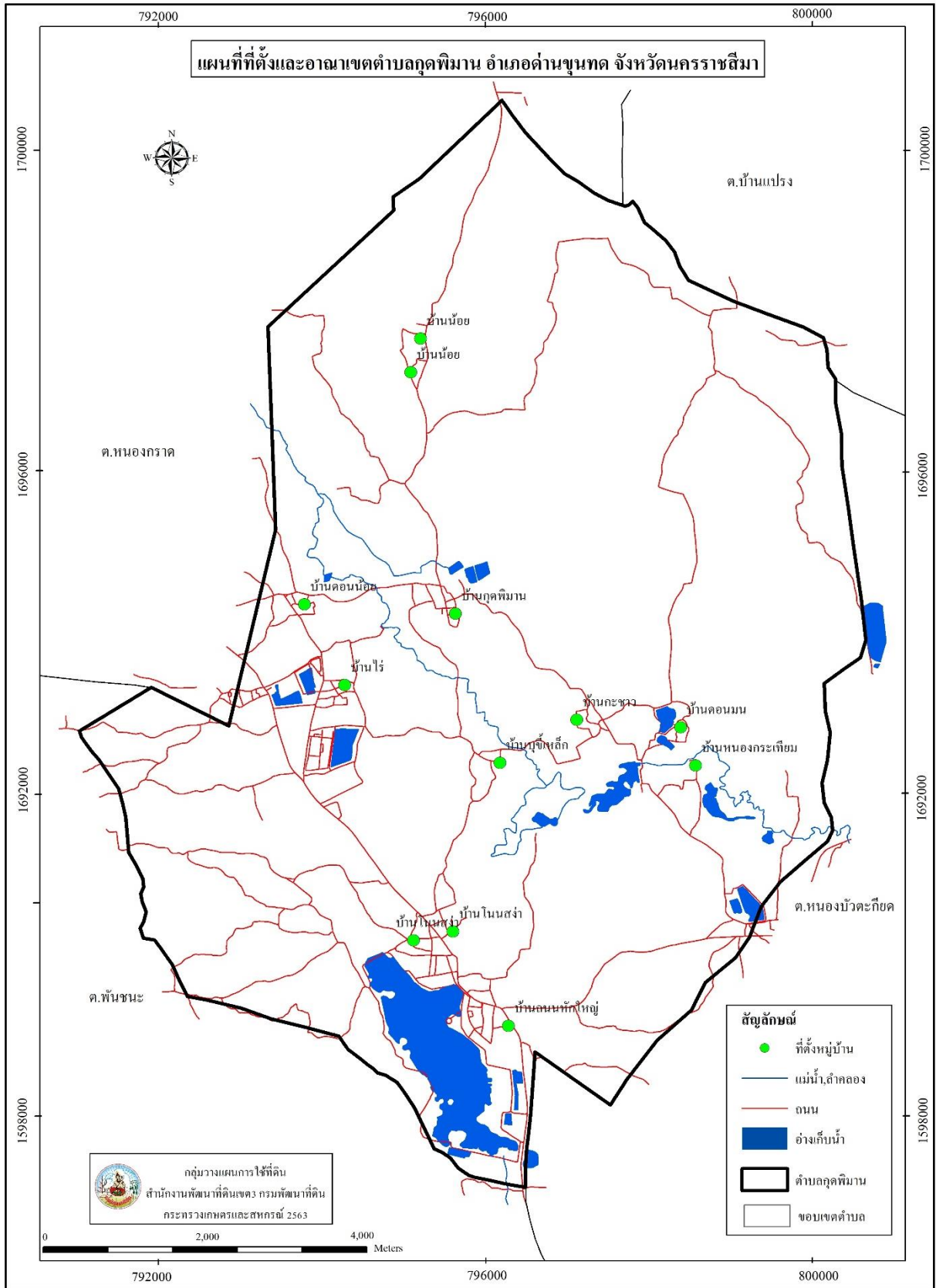
องค์การบริหารส่วนตำบลกุดพิมาน มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านแปรงและตำบลหนองกรด
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านแปรงและตำบลหนองบัวตะเกียด
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลพันชนะ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลหนองกรดและตำบลพันชนะ

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา แบ่งการปกครองออกเป็น 15 หมู่บ้าน ซึ่งได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านถนนหักใหญ่	หมู่ที่ 2 บ้านโนนสง่า
หมู่ที่ 3 บ้านหนองกระเทียมเหนือ	หมู่ที่ 4 บ้านกระชาว
หมู่ที่ 5 บ้านบุชีเหล็ก	หมู่ที่ 6 บ้านไร่
หมู่ที่ 7 บ้านกุดพิมาน	หมู่ที่ 8 บ้านใหม่แสนสุข
หมู่ที่ 9 บ้านดอนใหญ่	หมู่ที่ 10 บ้านดอนน้อย
หมู่ที่ 11 บ้านโนนสะอาด	หมู่ที่ 12 บ้านสำนักพิมาน
หมู่ที่ 13 บ้านพิงพิมาน	หมู่ที่ 14 บ้านโสมน้อยพัฒนา
หมู่ที่ 15 บ้านโนนเจริญ	



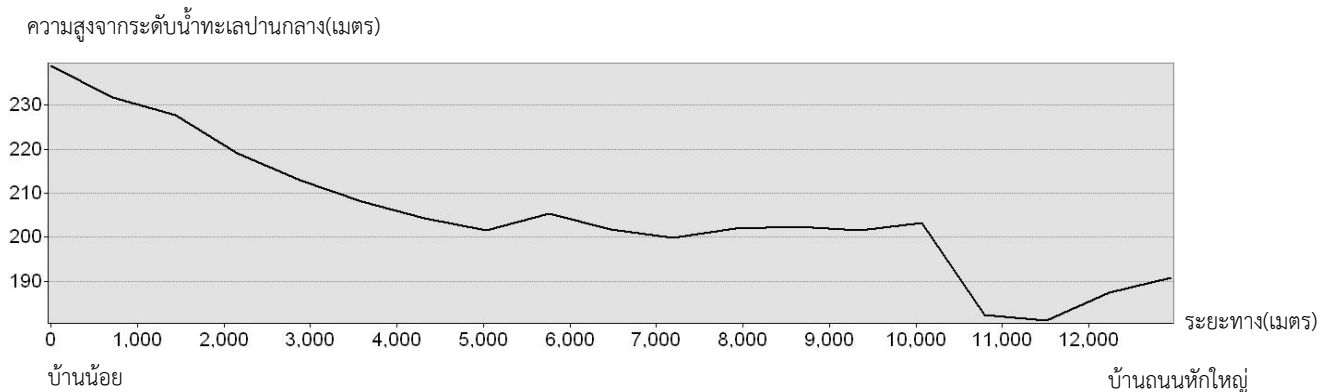
รูปที่ 2-1 ที่ตั้งอาณาเขตตำบลกุดพิมาน อำเภอคำม่วน จังหวัดนครราชสีมา

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

ตำบลกุดพิมาน เป็นตำบลเก่าแก่มากมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2475 จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 86 ปี ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ มีวัดบ้านไร่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาให้ประชาชนทั่วไปมีกราบไหว้ขอพร ตั้งอยู่ที่บ้านไร่ หมู่ 6 ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

2.4 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นพื้นที่ดอน สลับกับที่ลุ่ม มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 180-240 เมตร โดยลาดเทจากทิศเหนือของตำบล บริเวณเหนือบ้านน้อยลงมาทางทิศใต้ของเขตตำบลบริเวณบ้านถนนหักใหญ่



รูปที่ 2-2 สภาพภูมิประเทศตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

2.5 สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลกุดพิมาน จัดอยู่ในลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน (Tropical monsoon climate) ซึ่งแบ่งได้ 3 ฤดู คือ ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทะเลและมหาสมุทร ทำให้มีอากาศชุ่มชื้นและฝนตกชุกส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดเอาความหนาวเย็นและความแห้งแล้งมา สำหรับฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายนซึ่งมีอากาศร้อนและอบอ้าว

จากสถิติภูมิอากาศของสถานีตรวจอากาศจังหวัดนครราชสีมาได้นำมาใช้พิจารณาเป็นตัวแทนลักษณะภูมิอากาศในพื้นที่ตำบล สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 1-1 และรูปที่ 1-2)

2.5.1 ปริมาณน้ำฝน มีปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ยทั้งปี 1,103.50 มิลลิเมตร จำนวนวันฝนตกประมาณ 116 วัน เดือนกันยายนมีปริมาณน้ำฝนมากที่สุด 228.60 มิลลิเมตร และเดือนธันวาคมมีปริมาณน้ำฝนน้อยที่สุด 2.70 มิลลิเมตร

2.5.2 อุณหภูมิ มีอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 27.58 องศาเซลเซียส เดือนเมษายนมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 36.60 องศาเซลเซียส และเดือนมกราคมมีอุณหภูมิต่ำสุด 19.10 องศาเซลเซียส

2.5.3 ความชื้นสัมพัทธ์ มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยทั้งปี 71 เปอร์เซ็นต์ เดือนกันยายนมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงสุด 81 เปอร์เซ็นต์ และเดือนกุมภาพันธ์มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำสุด 62 เปอร์เซ็นต์

2.5.4 การวิเคราะห์ช่วงฤดูเพาะปลูกพืช ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพืช โดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำฝนรายเดือนเฉลี่ย และค่าศักยภาพการคายระเหยน้ำของพืชรายเดือนเฉลี่ย (Evapotranspiration : ETo) ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 มากำหนดจุดกราฟลงบนกระดาษ โดยพิจารณาจากระยะเวลาที่เส้นน้ำฝนอยู่เหนือเส้น 0.5 ETo เป็นหลัก เพื่อหาช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพืชของตำบล สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการเพาะปลูก อยู่ในช่วงตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนพฤศจิกายน และมีความชื้นหลงเหลืออยู่ในดินพอเพียงสำหรับปลูกพืชไร่ พืชผักอายุสั้นหลังจากหมดฤดูฝนประมาณหนึ่งเดือน และอาจใช้แหล่งน้ำในไร่นาช่วยเสริมการเพาะปลูกได้บ้างแต่ทั้งนี้ควรวางแผนจัดระบบการปลูกพืชให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ และจากการวิเคราะห์สภาพภูมิอากาศและความต้องการน้ำ อาจกล่าวได้ว่าตำบล มีศักยภาพสามารถปลูกข้าว พืชไร่ และไม้ยืนต้นได้ดี

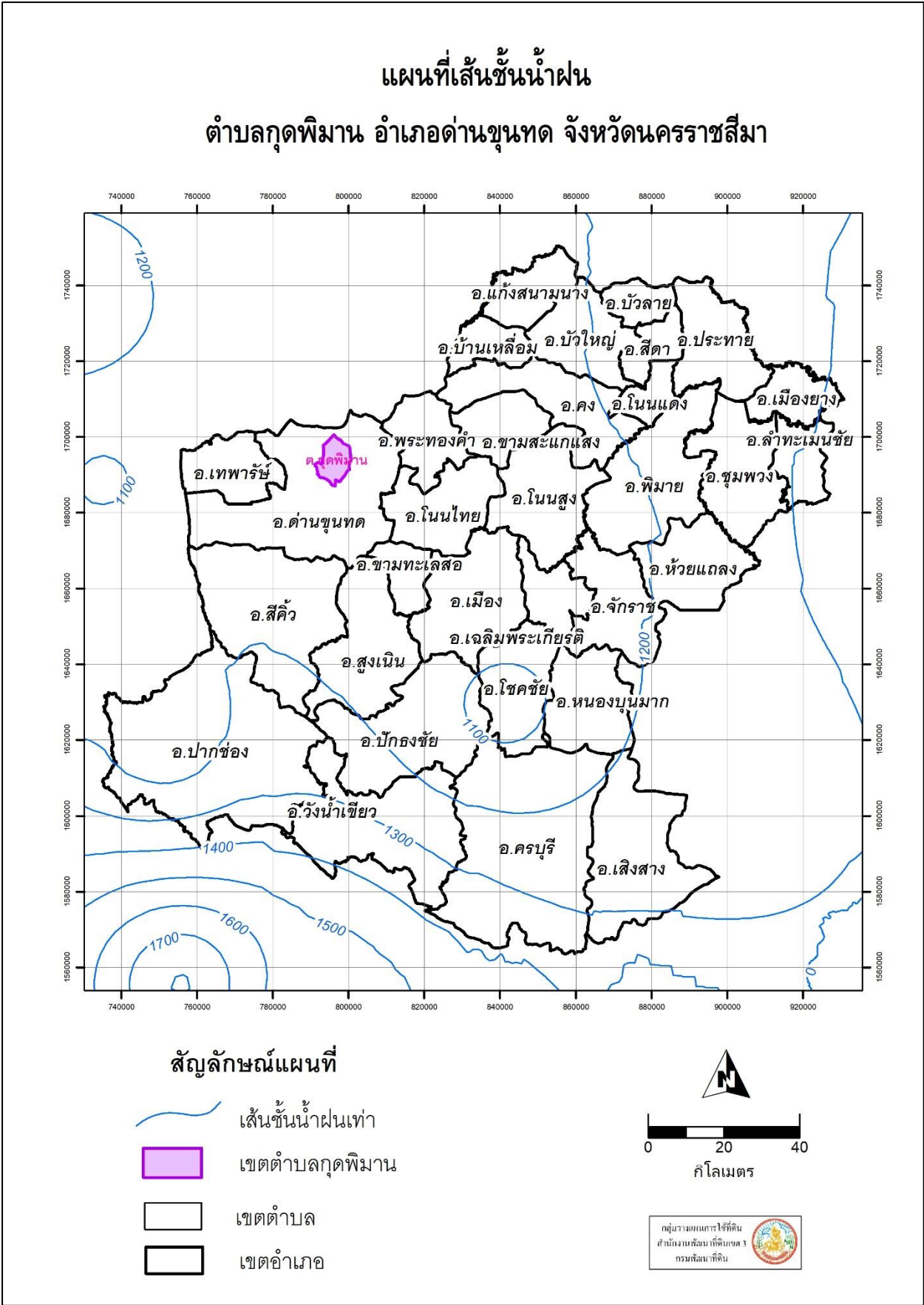
2) ช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก ซึ่งมีปริมาณน้ำฝนและการกระจายน้อย หรือไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืช อยู่ในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนมีนาคม ในช่วงเวลาดังกล่าวถ้าได้รับน้ำชลประทานช่วยก็สามารถปลูกพืชฤดูแล้งได้

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดนครราชสีมา (ปี พ.ศ. 2532 -2561)

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	0.5 ศักยภาพการคายระเหยน้ำ* (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
มกราคม	19.10	30.90	24.70	66	9.10	2	71.30	35.65
กุมภาพันธ์	21.00	33.40	26.80	62	12.70	2	73.36	36.68
มีนาคม	23.50	35.50	29.00	63	50.00	6	90.21	45.11
เมษายน	25.00	36.60	30.10	66	76.50	9	92.10	46.05
พฤษภาคม	25.30	35.20	29.40	73	149.50	15	91.45	45.73
มิถุนายน	25.30	34.60	29.20	73	112.90	14	92.10	46.05
กรกฎาคม	25.00	33.90	28.70	74	132.50	15	93.93	46.97
สิงหาคม	24.70	33.30	28.30	76	171.70	18	88.97	44.49
กันยายน	24.30	32.30	27.60	81	228.60	19	74.10	37.05
ตุลาคม	23.50	31.30	27.00	78	137.80	12	75.64	37.82
พฤศจิกายน	21.50	30.80	25.90	71	19.50	4	76.50	38.25
ธันวาคม	19.20	29.90	24.30	66	2.70	1	77.50	38.75
เฉลี่ย	23.12	33.14	27.58	71	91.96	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,103.50	116	997.16	498.58

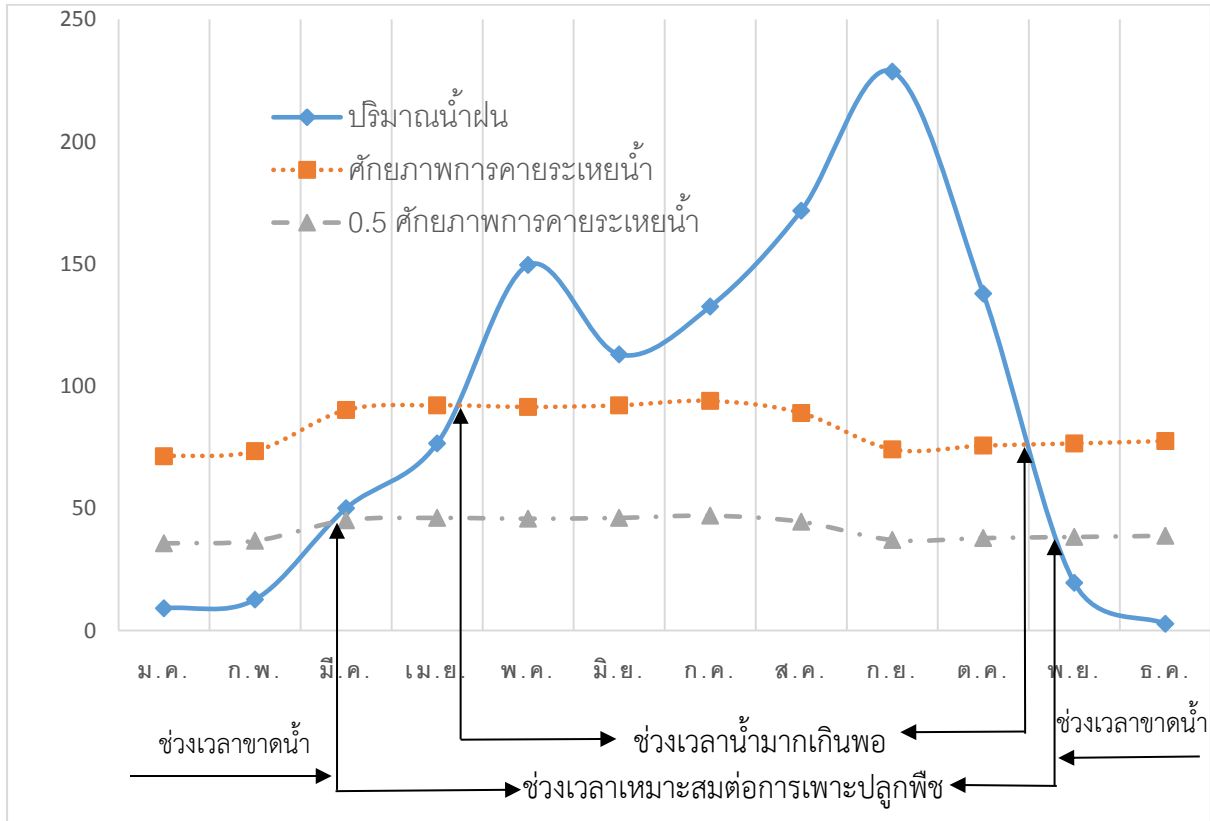
ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา

หมายเหตุ : * จากการคำนวณ Cropwat for Windows Version 8.0



รูปที่ 2-3 เส้นชั้นน้ำฝนในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2531-2560) ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

ปริมาณน้ำฝน ศักยภาพการระเหยและการคายน้ำอ้างอิง (มม.)



รูปที่ 2-4 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2532 -2561

หมายเหตุ : จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน (2562:1) ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

- 1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,980 ไร่ หรือร้อยละ 5.11 ของพื้นที่ตำบล
- 2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 31,230 ไร่ หรือร้อยละ 80.53 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ
 - 2.1) นาข้าว มีเนื้อที่ 18,631 ไร่ หรือร้อยละ 48.04 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว และนาข้าวร้าง
 - 2.2) ไร่ มีเนื้อที่ 12,137 ไร่ หรือร้อยละ 31.30 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง พริก และไร่ร้าง/เสื่อมโทรม

2.3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 135 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส และไม้ยืนต้นผสม

2.4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 31 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ มะม่วง พุทรา น้อยหน่า กล้วย มะละกอ มะขามเทศ และแก้วมังกร

2.5) พืชผัก เนื้อที่ 1 ไร่ หรือร้อยละ - ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชผักสวนครัว

2.6) ท่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 86 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ท่งหญ้าธรรมชาติและโรงเรือนเลี้ยงกระบือและวัว โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก และโรงเรือนเลี้ยงสุกร

2.7) สถานที่เพาะเลี้ยงปลา มีเนื้อที่ 209 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ บ่อเลี้ยงปลา

3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 967 ไร่ หรือร้อยละ 2.49 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ป่าผลัดใบรอสภาพพื้นที่

4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 2,091 ไร่ หรือร้อยละ 5.39 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน

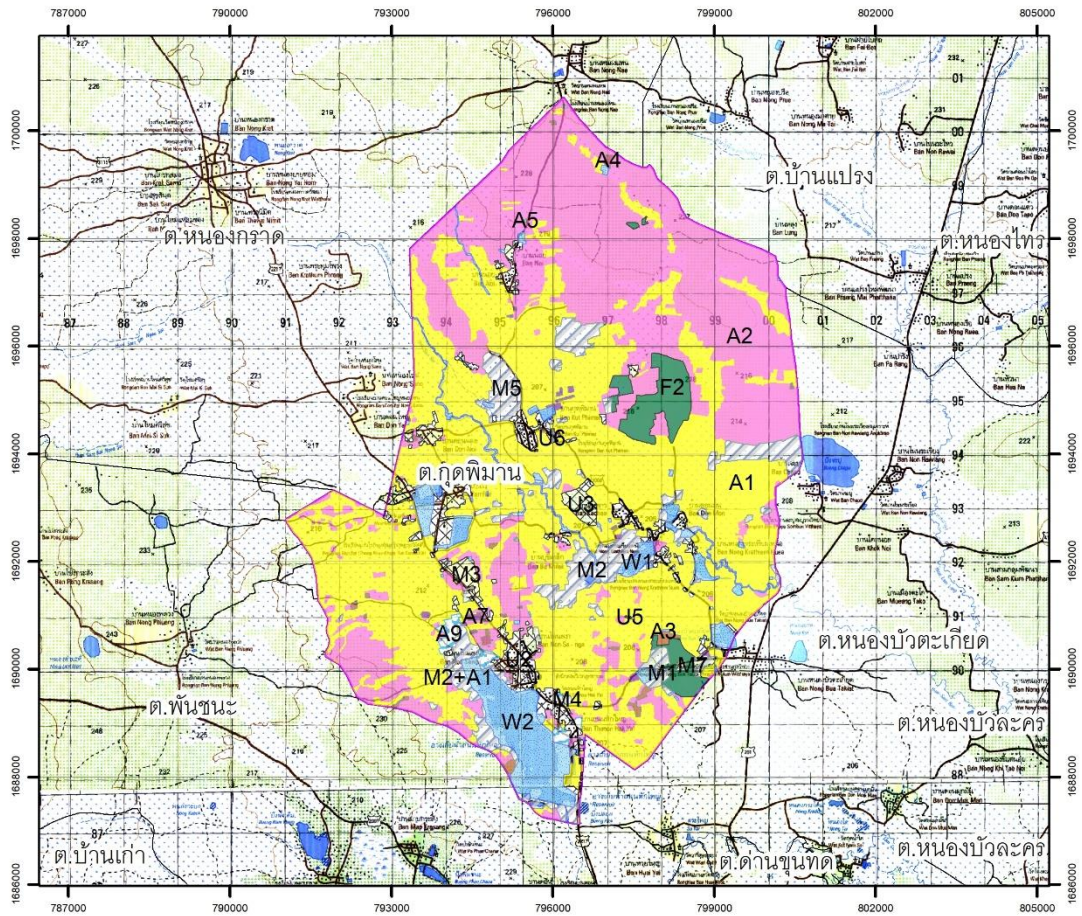
5) พื้นที่เขตเตล็ดอื่นๆ มีเนื้อที่ 2,513 ไร่ หรือร้อยละ 6.48 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยท่งหญ้าธรรมชาติ ไม้พุ่ม/ป่าละเมาะ พื้นที่ลุ่ม บ่อดิน พื้นที่ถม นาเกลือร้าง และที่ทิ้งขยะ ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 2-2 และรูปที่ 2-4

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

สัญลักษณ์	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,918	5.11
A	พื้นที่เกษตรกรรม	31,230	80.53
A1	นาข้าว	18,631	48.04
A2	พืชไร่	12,137	31.30
A3	ไม้ยืนต้น	135	0.35
A4	ไม้ผล	31	0.08
A5	พืชผัก	1	-
A7	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	86	0.22
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	209	0.54
F	ป่าไม้	967	2.49
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	967	2.49
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	2,513	6.48
M1	ทุ่งหญ้าไม่เหมาะสม	349	0.90
M2	พื้นที่ลุ่ม	1,261	3.25
M3	บ่อขุด	14	0.04
M4	พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่นๆ	50	0.13
M5	นาเกลือ	720	1.86
M7	ที่ทิ้งขยะ	17	0.04
M2+A1	พื้นที่ลุ่มและนาข้าว	102	0.26
W	แหล่งน้ำ	2,091	5.39
W1	แหล่งน้ำธรรมชาติ	400	1.03
W2	แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	1,691	4.36
	รวม	38,781	100.00

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2562)

สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

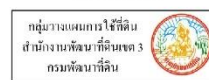


หน่วยแผนที่

- A1 นาข้าว
- A2 พืชไร่
- A3 ไม้ยืนต้น
- A4 ไม้ผล
- A5 พืชผัก
- A7 ปศุสัตว์
- A9 ประมง
- F2 ป่าไม้
- M เบ็ดเตล็ด
- U ชุมชน
- W แหล่งน้ำ

สัญลักษณ์แผนที่

- เขตตำบลกุดพิมาน
- เขตตำบล
- เขตอำเภอ



รูปที่ 2-5 สภาพการใช้ที่ดินตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1) สภาพทางเศรษฐกิจ

(1) ประชากร

ประชากรทั้งสิ้น จำนวน 9,719 คน แยกเป็นชาย 4,756 คน หญิง 4,963 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 156.63 คน ต่อตารางกิโลเมตร

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

บ้าน	หมู่ที่	ครัวเรือน (หลัง)	เพศชาย (คน)	เพศหญิง (คน)	รวมทั้งสิ้น
บ้านถนนหักใหญ่	1	๒๖๖	๔๙๓	๔๙๙	992
บ้านโนนสง่า	2	๒๓๗	๔๕๘	๔๕๕	913
บ้านหนองกระเทียมเหนือ	3	๑๓๖	๒๔๑	๒๓๕	476
บ้านกระชาง	4	๑๒๓	๒๒๒	๒๔๖	468
บ้านบุชีเหล็ก	5	๔๓	๘๐	๗๙	159
บ้านไร่	6	๒๕๗	๔๕๐	๕๑๕	965
บ้านกุดพิมาน	7	๒๖๙	๔๕๘	๔๖๒	920
บ้านใหม่แสนสุข	8	๑๘๔	๓๗๙	๓๘๗	766
บ้านดอนใหญ่	9	๑๖๑	๒๔๑	๒๘๐	521
บ้านดอนน้อย	10	๑๕๖	๓๑๖	๒๗๙	595
บ้านโนนสะอาด	11	๑๘๗	๒๙๒	๓๐๙	601
บ้านสำนักพิมาน	12	๑๓๔	๒๖๑	๒๘๐	541
บ้านพิงพิมาน	13	๑๒๖	๒๕๖	๒๗๒	528
บ้านโสมน้อยพัฒนา	14	๑๒๕	๒๕๕	๒๗๕	530
บ้านโนนเจริญ	15	๑๘๙	๓๕๔	๓๙๐	744
รวมทั้งสิ้น 15 หมู่บ้าน		2,593	4,756	4,963	9,719

ที่มา : แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองคการบริหารส่วนตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา (2559)

(2) อาชีพ

ประชาชนส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 75 ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรมได้แก่ทำนา ปลูกข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง พริก ประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 15 ประกอบอาชีพปศุสัตว์ 5 และประกอบอาชีพด้านบริการร้อยละ 5

(3) หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุดพิมาน

- ร้านบริการทำผม เสริมสวย	จำนวน	7	แห่ง
- รีสอร์ท ในพื้นที่	จำนวน	3	แห่ง
- โรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่	จำนวน	11	แห่ง
- โรงเรียนขนาดกลางในพื้นที่	จำนวน	1	แห่ง
- โรงน้ำแข็ง (อุตสาหกรรมครัวเรือน)	จำนวน	1	แห่ง
- สถานีบริการน้ำมัน	จำนวน	8	แห่ง

2.7.2) สภาพทางสังคม

(1) การศึกษา

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน	5	แห่ง
- โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน	5	แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	3	แห่ง

(2) สถาบันและองค์กรทางศาสนา

ประชาชน หมู่ที่ 1 -15 นับถือศาสนาพุทธ โดยมีข้อมูลศาสนสถาน ดังนี้
วัด มีจำนวน 11 วัด ได้แก่

1. วัดถนนหักใหญ่
2. วัดหนองกระเทียมเหนือ
3. วัดบ้านไร่
4. วัดกุดพิมาน
5. วัดใหม่แสนสุข
6. วัดบ้านดอนน้อย
7. วัดโนนสะอาด
8. วัดสำนักพิมาน
9. วัดป่าญาณสิทธิาราม
10. วัดป่าดอนใหญ่ พุทธาราม
11. วัดเชษฐาวนาราม

ที่พักสงฆ์ มีจำนวน 3 วัด ได้แก่

1. ที่พักสงฆ์ศูนย์ปฏิบัติธรรมปริสุทโธ
2. ที่พักสงฆ์ป่าสะเดา
3. ที่พักสงฆ์โสมน้อยพัฒนา

(3) การสาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน 1 แห่ง
- คลินิกเอกชน จำนวน 2 แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ 100 เปอร์เซ็นต์

(4) หมอдинอาสาในตำบลกุดพิมาน มีจำนวน 15 ราย ดังนี้

- | | |
|-------------------------------|-------------------------|
| 1) นายช่อน ทิพย์สันเทียะ | หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน |
| 2) นายไพรัตน์ แพบคุณทด | หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน |
| 3) นางเลี่ยม เนขุนทด | หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน |
| 4) นายประกอบ ทีกขุนทด | หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน |
| 5) นายวินัย ไพจิตร | หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน |
| 6) นายกนต์ธีร์ ชอนขุนทด | หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน |
| 7) นายสมพล พับขุนทด | หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน |
| 8) นางสุภาค พวงขุนทด | หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน |
| 9) นายสมชิต ศิลปะชัย | หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน |
| 10) นายสุภัทรพงษ์ พูนขุนทด | หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน |
| 11) นายประยุทธ พิขุนทด | หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน |
| 12) นายเด่น แกรกลางดอน | หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน |
| 13) นายจรัญ พอบขุนทด | หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน |
| 14) นางสาวนันทน์ภัส โพลงขุนทด | หมอдинอาสาประจำหมู่บ้าน |
| 15) นายทองดี ฝ้าหนองคู่ | หมอдинอาสาประจำตำบล |

2.7.3) การบริการพื้นฐาน

1) การคมนาคมขนส่ง

ถนน

องค์การบริหารส่วนตำบลกุดพิมาน มีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับอำเภอ และจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งกรุงเทพมหานคร สามารถสัญจรไปมาได้โดยสะดวก โดยใช้ถนนสาย ตำบลขุนทด-ชัยภูมิ ทางรถยนต์

- ระยะทางจากองค์การบริหารส่วนตำบลกุดพิมาน-อำเภอด่านขุนทด 15 กิโลเมตร
- ระยะทางจากองค์การบริหารส่วนตำบลกุดพิมาน-จังหวัดนครราชสีมา 85 กิโลเมตร
- ทางรถยนต์มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2217 ผ่าน 1 สาย ได้แก่
- ทางหลวงแผ่นดินสายตำบลขุนทด-บ้านเนินฉนวนรงค์ ระยะทาง 20 กิโลเมตร

ถนนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุดพิมาน

การเดินทางของประชากรในพื้นที่ว่างส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการเดินทางจะใช้รถยนต์ส่วนตัวและรถจักรยานเพราะสะดวกกว่า ส่วนรถโดยสารประจำทางจะวิ่งผ่านจากตำบลขุนทด มาวัดบ้านไร่และไปตำบลหนองกรดไปบ้านเนินฉนวนรงค์ ถ้าจะเดินทางเข้าหมู่บ้านจะต้องเดินทางด้วยรถสามล้อรับจ้าง นักเรียนเดินทางจะมี

รถรับส่งนักเรียนประจำหมู่บ้านคอยรับส่ง การเดินทางออกจากพื้นที่จะต้องเดินทางมารอรถที่จอดรับบริเวณวัดบ้านไร่ ไปต่อที่ในตัวอำเภอ หรือไม่ก็ใช้รถยนต์ส่วนตัว

1) ถนนคอนกรีต	ระยะทางรวม	42.912 กิโลเมตร
2) ถนนหินคลุก	ระยะทางรวม	7 กิโลเมตร
3) ถนนลูกรัง	ระยะทางรวม	161.884 กิโลเมตร
4) ถนนดินเดิม	ระยะทางรวม	261.760 กิโลเมตร
5) ถนนลาดยาง	ระยะทางรวม	1.5 กิโลเมตร
2) การไฟฟ้า		

มีระบบไฟฟ้าครบทุกหมู่บ้าน ปัจจุบันการดำเนินการจำหน่ายไฟฟ้า ให้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุดพิมาน อยู่ในความรับผิดชอบและดำเนินงานโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอคำานขุนทด

3) การประปา

องค์การบริหารส่วนตำบลกุดพิมาน ได้มีระบบน้ำประปาบริการประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกุดพิมาน โดยได้รับน้ำจากประปาหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้าน

4) โทรศัพท์

ปัจจุบันทุกหมู่บ้าน ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นส่วนใหญ่

5) ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

-ไปรษณีย์ จำนวน 1 แห่ง บ้านไร่

- หอกระจายข่าว ระบบหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน สามารถให้บริการข่าวสารให้กับประชาชนได้ประมาณ 100 เบอร์เซ็นต์

2.7.4) การถือครองที่ดิน

เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ประมาณร้อยละ 73 ของครัวเรือนเกษตรกร โดยมีเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนด

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติในตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรที่ดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

จากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดิน จังหวัดนครราชสีมา ปี 2562 โดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน พบว่าตำบลกุดพิมานอยู่นอกเขตป่าตามกฎหมาย แต่มีพื้นที่ป่าไม้ตามสภาพปัจจุบัน 967 ไร่ หรือร้อยละ 2.49 ของตำบลกุดพิมาน จำแนกออกเป็นป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 แหล่งน้ำตามธรรมชาติและที่มีการพัฒนา

(1) แหล่งน้ำธรรมชาติ จากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดิน มีเนื้อที่ 400 ไร่ หรือร้อยละ 1.03 ของตำบล ได้แก่

- ห้วยสามบาท ไหลผ่านกลางพื้นที่ตำบล
- หนองบัวตะเกียด บึงบ้านไร่ หนองพิมาน และหนองน้ำธรรมชาติอื่นๆ

(2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น จากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดิน มีเนื้อที่ 1,691 ไร่ หรือร้อยละ 4.36 ของตำบล ได้แก่ อ่างเก็บน้ำบ้านถนนหักใหญ่ อยู่ด้านทิศใต้ของตำบล บริเวณบ้านถนนหักใหญ่และบ้านโนนสง่า และบ่อน้ำในไร่นา

3.2.2 น้ำใต้ดิน

ก) แหล่งน้ำใต้ดิน

จากข้อมูลธรณีฐานมาตราส่วน 1:1,000,000 ของกรมทรัพยากรธรณี (2556) นำมาวิเคราะห์ชั้นน้ำที่พบในตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่าเป็นชั้นหินอุ้มน้ำหินชุดมหาสารคาม (Maha Sarakham Aquifers : Ms) มีลักษณะปิดทับด้วยชั้นบางๆ ของกรวดทรายและดินเหนียว ประกอบด้วย หินทรายแป้ง บางส่วนมีหินทรายเนื้อละเอียด มีชั้นของเกลือหินอยู่ด้านล่าง ความลึกน้ำบาดาลควรอยู่ในช่วง 15-40 เมตร ถ้าลึกมากกว่านี้โอกาสที่จะได้น้ำเค็มจะสูง น้ำบาดาลจะพบกักเก็บในรอยแตกรอยแยกของชั้นหิน ปริมาณน้ำ โดยเฉลี่ยจะอยู่ที่ 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง บางพื้นที่จะมีปริมาณน้อยกว่า 2 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ในขณะที่บางแห่งจะมีปริมาณ 10-20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง หรือสูงมากกว่า 20 ลูกบาศก์เมตรต่อเซนติเมตร คุณภาพน้ำส่วนใหญ่จะกร่อยหรือเค็ม ถ้าเป็นที่เนินจะให้คุณภาพน้ำจืด ซึ่งในพื้นที่ทั้งหมดของตำบลกุดพิมานเป็นชั้นหินอุ้มน้ำหินชุดมหาสารคาม รายละเอียดดังรูปที่ 3-1

ข) คุณภาพน้ำใต้ดินและศักยภาพในการพัฒนาน้ำใต้ดิน

ในการศึกษาคุณภาพน้ำใต้ดินของตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พิจารณาจากอัตราการให้น้ำ (yield) และปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า (TDS) เพื่อหาเนื้อที่ที่ควรส่งเสริมให้มีการจัดการน้ำและการพัฒนาน้ำใต้ดินให้เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตรและการอุปโภคบริโภค ได้ดำเนินการสำรวจและตรวจพบว่ามีพื้นที่ที่มีอัตราการให้น้ำ ในช่วง 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และพบว่าพื้นที่ดังกล่าวมีปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่ามากกว่า 1,500 มิลลิกรัมต่อลิตร มีเนื้อที่มากที่สุดจำนวน 28,498 ไร่ หรือร้อยละ 73.48 ของเนื้อที่ตำบล รายละเอียดดังตารางที่ 3-2 และรูปที่ 3-2

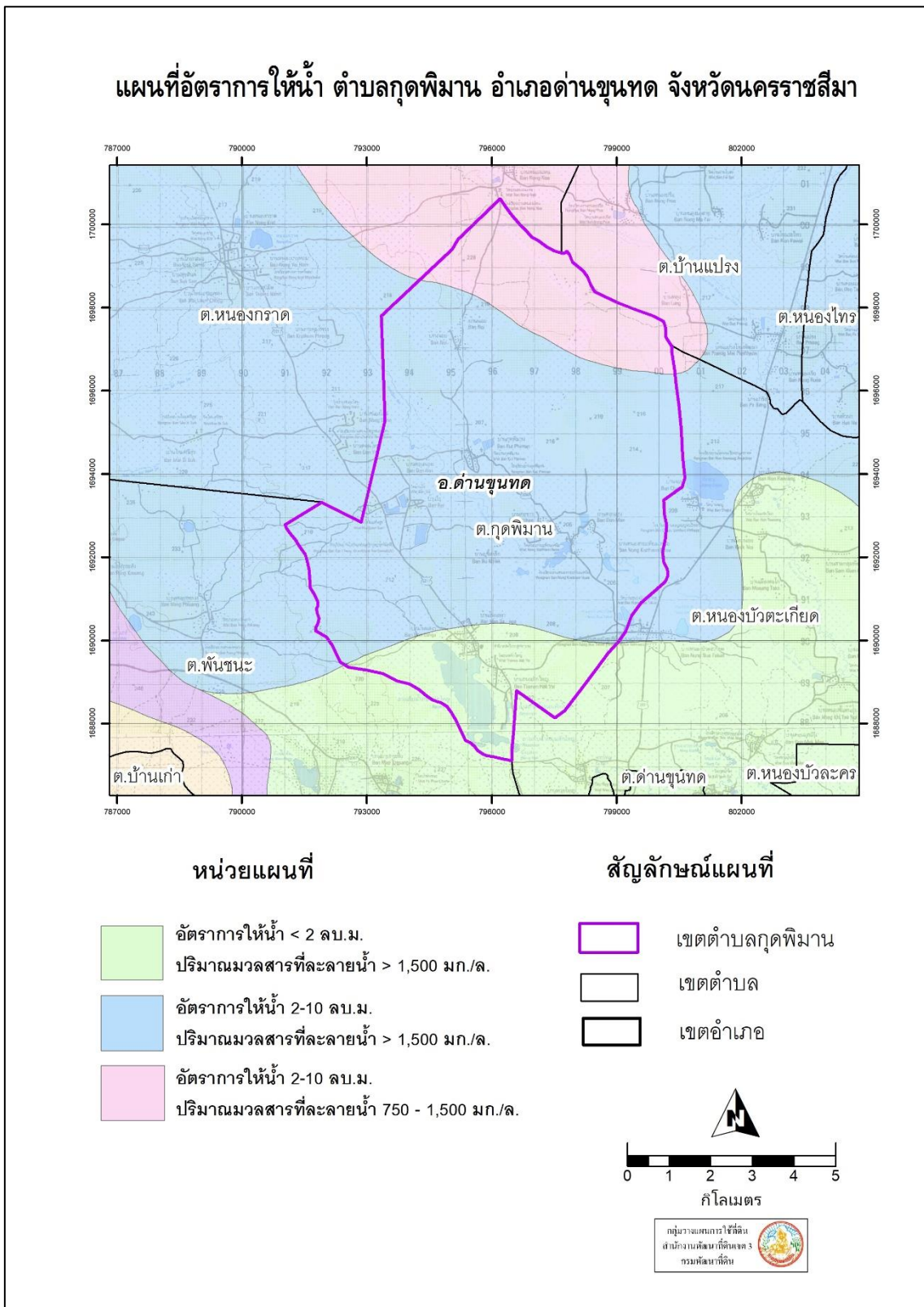
ตารางที่ 3-1 คุณภาพและอัตราการให้น้ำของน้ำใต้ดิน ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

อัตราการให้น้ำ (ลบ.ม./ชม.)	ปริมาณของแข็ง ที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำ	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
Yield <2	>1,500	5,092	13.13
Yield 2-10	750-1,500	5,191	13.39
	>1,500	28,498	73.48
ผลรวมทั้งหมด		38,781	100.00

หมายเหตุ : Yield คือ อัตราการให้น้ำ มีหน่วยเป็นลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

: Tds (Total dissolved solid) คือ ปริมาณของแข็งที่ละลายเจือปนอยู่ในน้ำซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า มีหน่วยเป็นมิลลิกรัมต่อลิตร

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2558)



รูปที่ 3.2 อัตราการให้น้ำของหินอุ้มน้ำตำบลลุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่ามี 16 หน่วยแผนที่ดิน 18 หน่วยแผนที่ ประกอบด้วยหน่วยต่างๆ ดังนี้

3.3.1 ชุดดินจัตุรัส มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สภาพพื้นที่ค่อนข้างเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำดี ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 6,073 ไร่ หรือร้อยละ 15.66 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ Ct-sic1B สภาพพื้นที่ค่อนข้างเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำดี ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 6,073 ไร่ หรือร้อยละ 15.66 ของพื้นที่ตำบล

3.3.2 ชุดดินห้วยแถลง ที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สภาพพื้นที่ราบถึงค่อนข้างราบเรียบ การระบายน้ำดี ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 543 ไร่ หรือร้อยละ 1.40 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ Ht-s1B สภาพพื้นที่ราบถึงค่อนข้างราบเรียบ การระบายน้ำดี ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 543 ไร่ หรือร้อยละ 1.40 ของพื้นที่ตำบล

3.3.3 ชุดดินกุลาร้องไห้ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ หรือเกือบราบ มีการระบายน้ำดีถึงดีมาก ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 7,793 ไร่ หรือร้อยละ 20.09 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Ki-s1A ทราย สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ หรือเกือบราบ มีการระบายน้ำดีถึงดีมาก ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 7,793 ไร่ หรือร้อยละ 20.09 ของพื้นที่ตำบล

3.3.4 หน่วยเชิงซ้อนของดินกุลาร้องไห้ เนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย และดินประทายที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ หรือเกือบราบ มีการระบายน้ำดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 539 ไร่ หรือร้อยละ 1.39 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Ki-s1A-Pt-sclA สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ หรือเกือบราบ มีการระบายน้ำดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 539 ไร่ หรือร้อยละ 1.39 ของพื้นที่ตำบล

3.3.5 ชุดดินคง ที่มีจุดปะสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย และมีการบั่นคั่นนา สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 4,274 ไร่ หรือร้อยละ 11.02 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ Kng-gm-s1A/b สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ หรือเกือบราบ มีการระบายน้ำดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 4,274 ไร่ หรือร้อยละ 11.02 ของพื้นที่ตำบล

3.3.6 ชุดดินคง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 724 ไร่ หรือร้อยละ 1.87 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ Kng-sLB สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 724 ไร่ หรือร้อยละ 1.87 ของพื้นที่ตำบล

3.3.7 ชุดดินคัง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย และมีชั้นสะสมดินเหนียวในดินล่าง สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 1,465 ไร่ หรือร้อยละ 3.78 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ Kng-sLB/csub สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 1,465 ไร่ หรือร้อยละ 3.78 ของพื้นที่ตำบล

3.3.8 ชุดดินขามทะเลสอ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สภาพพื้นที่เป็นที่ราบหรือที่เกือบราบ มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 828 ไร่ หรือร้อยละ 2.14 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ Kts-sLA สภาพพื้นที่เป็นที่ราบหรือที่เกือบราบ มีการระบายน้ำดี ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 828 ไร่ หรือร้อยละ 2.14 ของพื้นที่ตำบล

3.3.9 ชุดดินโคราช มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 124 ไร่ หรือร้อยละ 0.32 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ Kt-sLB สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 124 ไร่ หรือร้อยละ 0.32 ของพื้นที่ตำบล

3.3.10 ชุดดินโนนไทย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว สภาพพื้นที่เป็นที่ราบหรือที่เกือบราบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 1,093 ไร่ หรือร้อยละ 2.82 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ Nt-clA สภาพพื้นที่เป็นที่ราบหรือที่เกือบราบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 1,093 ไร่ หรือร้อยละ 2.82 ของพื้นที่ตำบล

3.3.11 ชุดดินโนนไทย ที่มีคราบเกลือ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว สภาพพื้นที่เป็นที่ราบหรือที่เกือบราบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 761 ไร่ หรือร้อยละ 1.96 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ Nt-clA/sa สภาพพื้นที่เป็นที่ราบหรือที่เกือบราบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 761 ไร่ หรือร้อยละ 1.96 ของพื้นที่ตำบล

3.3.12 ชุดดินประทาย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สภาพพื้นที่เป็นที่ราบหรือที่เกือบราบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 3,178 ไร่ หรือร้อยละ 8.19 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ Pt-sclA สภาพพื้นที่เป็นที่ราบหรือที่เกือบราบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 3,178 ไร่ หรือร้อยละ 8.19 ของพื้นที่ตำบล

3.3.13 ชุดดินพระทองคำ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 1,120 ไร่ หรือร้อยละ 2.89 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ Ptk-sLB สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำดีปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 1,120 ไร่ หรือร้อยละ 2.89 ของพื้นที่ตำบล

3.3.14 ชุดดินสูงเนิน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สภาพพื้นที่เป็นที่ราบหรือที่เกือบราบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 1,191 ไร่ หรือร้อยละ 3.07 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ Sn-sic1A สภาพพื้นที่เป็นที่ราบหรือที่เกือบราบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 1,191 ไร่ หรือร้อยละ 3.07 ของพื้นที่ตำบล

3.3.15 ชุดดินเทพารักษ์ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 5,853 ไร่ หรือร้อยละ 15.09 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ Tpr-clB สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 5,853 ไร่ หรือร้อยละ 15.09 ของพื้นที่ตำบล

3.3.16 ชุดดินวาริน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สภาพพื้นที่เป็นที่ราบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 975 ไร่ หรือร้อยละ 2.51 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ Wn-sLB สภาพพื้นที่เป็นที่ราบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีเนื้อที่ 975 ไร่ หรือร้อยละ 2.51 ของพื้นที่ตำบล

3.3.17 พื้นที่เบ็ดเตล็ด ได้แก่ พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,416 ไร่ หรือร้อยละ 3.65 ของพื้นที่ตำบล

พื้นที่ลุ่มชั้นแฉะ มีเนื้อที่ 831 ไร่ หรือร้อยละ 2.14 ของพื้นที่ตำบล

ตารางที่ 3-2 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลกุดพิमान อำเภอคำชะอี จังหวัดนครราชสีมา

หน่วยแผนที่	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Ct-sicLB	ชุดดินจัตุรัส เนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	6,073	15.66
Ht-sLB	ชุดดินห้วยแถลง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	543	1.40
Ki-sLA	ชุดดินกุลาร้องไห้ เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	7,793	20.09
Ki-sLA-Pt-sCLA	หน่วยเชิงซ้อนของดินกุลาร้องไห้ เนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย และดินประทาย ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	539	1.39
Kng-gm-sLA/b	ชุดดินคง ที่มีจุดปะสีเทา เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย และมีการปักคันทนา มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	4,274	11.02
Kng-sLB	ชุดดินดินคง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีการปักคันทนาเพื่อปลูกข้าว มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	724	1.87
Kng-sLB/csub	ชุดดินดินคง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีชั้นดินล่างเป็นชั้นสะสมดินเหนียว มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	1,465	3.78
Kts-sLA	ชุดดินขามทะเลสอ เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	828	2.14
Kt-sLB	ชุดดินโคราช เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	124	0.32
Nt-clA	ชุดดินโนนไทย เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	1,093	2.82
Nt-clA/sa	ชุดดินโนนไทย เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว และมีคราบเกลือ มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	761	1.96
Pt-sCLA	ชุดดินประทาย เนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	3,178	8.19
Ptk-sLB	ชุดดินพระทองคำ เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	1,120	2.89

ตารางที่ 3-2 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

หน่วยแผนที่	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Sn-sic1B	ชุดดินสูงเนิน เนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	1,191	3.07
Tpr-clB	ชุดดินเทพารักษ์ เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	5,853	15.09
Wn-slB	ชุดดินวาริน เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	975	2.51
MARSH	ที่ลุ่มชื้นแฉะ	831	2.14
W	พื้นที่น้ำ	1,416	3.65
รวมทั้งสิ้น		38,781	100.00

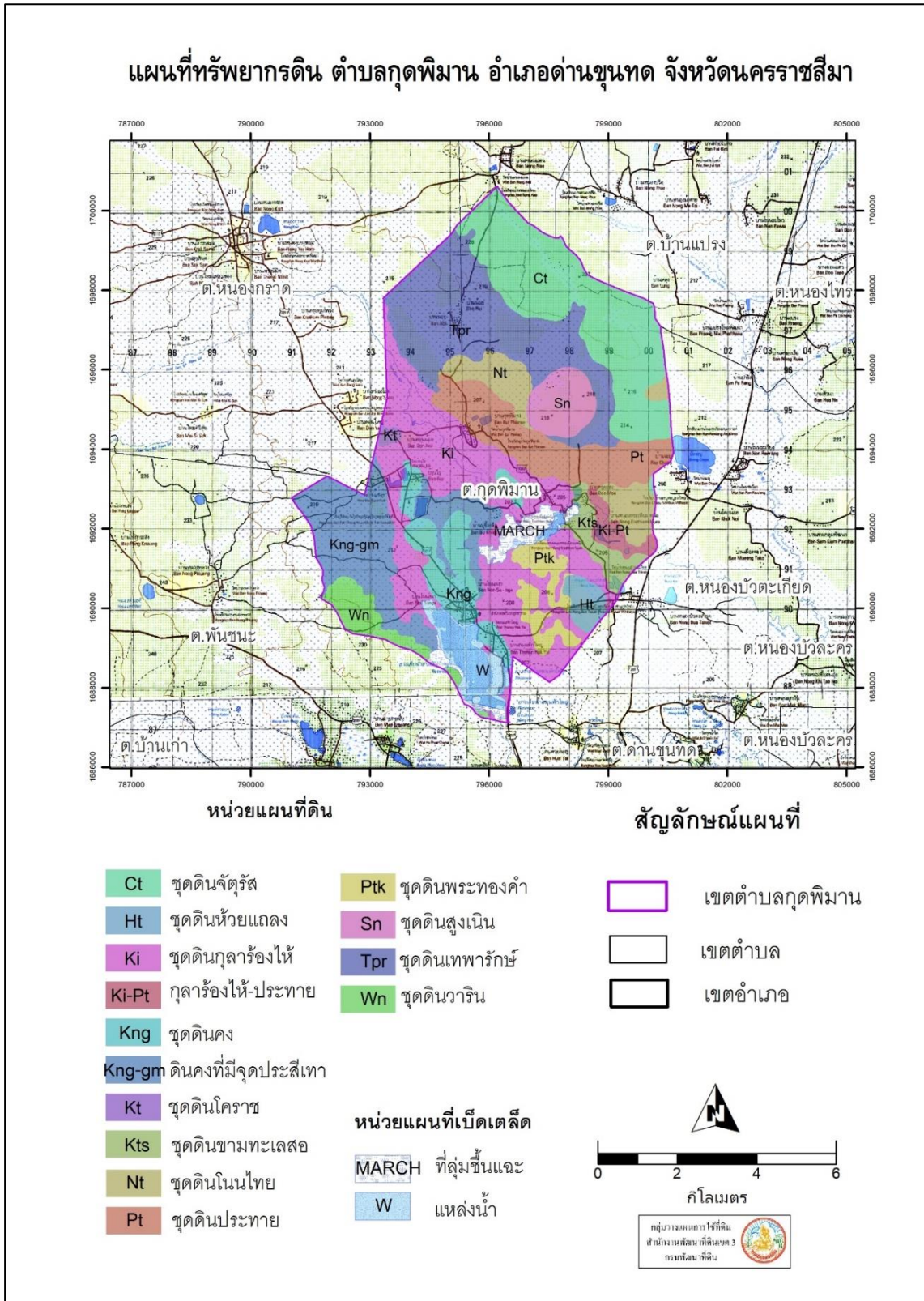
ที่มา : กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2561)

ตารางที่ 3-3 สมบัติดิน ตำบลกุดพิमान อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

หน่วยแผนที่	ความลาดชัน	การระบายน้ำ	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (CEC)	ความอิ่มตัวเบส (BS)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (P2O5)	โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (K2O)	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน
Ct-sicLB	2-5	ดี	>20	>75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
Ht-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
Ki-sIA	0-2	ระบายน้ำเลว	10-20	>35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
Ki-sIA-Pt-sclA	0-2	ระบายน้ำเลว	10-20	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
Kng-gm-sIA/b	0-2	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ
Kng-slB	2-5	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
Kng-slB/csub	2-5	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
Kts-sIA	0-2	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
Kt-slB	2-5	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
Nt-clA	0-2	ระบายน้ำเลว	10-20	>35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
Nt-clA/sa	0-2	ระบายน้ำเลว	10-20	>35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
Pt-sclA	0-2	ระบายน้ำเลว	10-20	>35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ตารางที่ 3-4 สมบัติดิน ตำบลกุดพิมาน อำเภอคำชะอี จังหวัดนครราชสีมา(ต่อ)

หน่วยแผนที่	ความลาดชัน	การระบายน้ำ	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (CEC)	ความอิ่มตัวเบส (BS)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (P2O5)	โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (K2O)	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน
Ptk-slB	2-5	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ
Sn-sicLB	2-5	ดีปานกลาง	<10	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
Tpr-clB	2-5	ดี	>20	>35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
Wn-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ
MARSH	-	-	-	-	-	-	-	-	-
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งสิ้น									



รูปที่ 3.4 ทรัพยากรดินตำบลกุดพิमान อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลกุดพิมาน คือ

- 1) ขาดแคลนน้ำทั้งเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค
- 2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ และดินเค็ม

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร มีความต้องการ 3 ประการ คือ

- 1) ต้องการขุดลอกแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค
- 2) ต้องการปรับปรุงดินให้อุดมสมบูรณ์
- 3) ลดต้นทุนการผลิต ต้องการปัจจัยการผลิตเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

1) กรณีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลหนองสนธิ คือ บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร อนึ่ง บ่อน้ำในไร่นา มิได้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำมาทำนา แต่จะเป็นการเสริมในช่วงที่ขาดแคลนเท่านั้น จากการตรวจสอบบ่อน้ำในไร่นาที่มีอยู่ใน

ปัจจุบัน มีจำนวน 177 บ่อ (ตารางที่ 4-1 และรูปที่ 4-1) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะลงในเขตการใช้ที่ดิน ซึ่งจะมีทั้งที่นาข้าวและที่ปลูกพืชไร่อาจจะเป็นบ่อน้ำในไร่นาเพิ่มเติม หรือขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่จากการร้องขอของเกษตรกรให้นำน้ำใต้ดินมาใช้ นั่น กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลการที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือขาดอินทรีย์วัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช อย่างไรก็ตาม กรณีปัญหาการขาดแคลนนํ้าในดินได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

- 1.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 1.1.1) โครงการขุดลอกห้วยสามบาท
 - 1.1.2) โครงการขุดลอกหนองบัวตะเกียด
 - 1.1.3) โครงการขุดลอกบึงจะบู่
 - 1.1.4) โครงการขุดลอกอ่างเก็บน้ำถนนห้วยใหญ่
- 2) กรณีดินขาดความอุดมสมบูรณ์

ในส่วนของความอุดมสมบูรณ์ของดินนั้น จากการวิเคราะห์ดินในพื้นที่ตำบลกุดพิมาน พบว่า ปฏิกิริยาของดินส่วนใหญ่มีสภาพเป็นกรด ควรปรับสภาพให้เป็นกลาง ธาตุอาหารที่สำคัญ คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม ก่อนข้างต่ำจำเป็นต้องมีการปรับปรุง

ผลจากการจัดทำกรมีส่วนร่วมนของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

- 1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 3 ประการ คือ
 - 1.1) ดินเสื่อมโทรม
 - 1.2) ขาดแคลนนํ้าเพื่ออุปโภค-บริโภค และการเกษตร
 - 1.3) การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ
- 2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 3 ประการ คือ
 - 2.1) ต้นทุนการผลิตสูง
 - 2.2) ขาดการปรับปรุงดิน
 - 2.3) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร
- 3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 3 ประการ คือ
 - 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
 - 3.2) ขาดแคลนนํ้าอุปโภค/บริโภค และการเกษตร
 - 3.3) รายได้จากภาคเกษตรลดลง
- 4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ
 - 4.1) แหล่งน้ำที่มีอยู่ต้นเหินจากตะกอน
 - 4.2) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
 - 4.3) รายได้น้อย
 - 4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต
- 5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
 - อดีต-ปัจจุบัน
 - 5.1) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด

- 5.2) บ่อน้ำไร่นา
- 5.3) ชุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ
- 5.4) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่การผลิตตามความเหมาะสม Agri-Map
- 5.5) ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชใช้น้ำน้อย

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
- (2) พัฒนาเป็นเกษตรอินทรีย์ทั้งตำบล

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.3.1 พื้นที่ลุ่ม

1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ขาวดอกมะลิ105 และ กข15

4.3.2 พื้นที่ดอน

1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ขาวดอกมะลิ105 และ กข15

2) ข้าวโพดหวาน เกษตรกรจะปลูกข้าวโพดหวานในช่วงฤดูแล้ง โดยปลูกตั้งแต่เดือนธันวาคม และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนมีนาคม

3) อ้อย เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลังช่วงต้นฤดูฝนระหว่างเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 10-14 เดือน

4) มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลังช่วงต้นฤดูฝนระหว่างเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 10-14 เดือน

5) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูก ได้แก่ ยางพารา และยูคาลิปตัส

6) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ได้แก่ กล้วย

บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา โดยกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน พบว่ามีดิน 12 ชุดดิน 17 หน่วยแผนที่ดิน โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประกอบด้วยพืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลหนองตาต ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพด อ้อย พืชที่มีอนาคตทั้งด้านคุณภาพและราคาตลาด (Promising crop) ได้แก่ ไม้ผลชนิดต่างๆ ไม้ยืนต้น และพืชผักสมุนไพร

5.3 ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน (คำรณ ไทรพิก และบัณฑิต ต้นศิริ, 2542) สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดิน ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าวนาปี

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) คือปริมาณน้ำฝนในระยะเพาะปลูก ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ki-sIA Ki-sIA-Pt-sclA Kng-gm-sIA/b Kng-sIB Kng-sIB/csub Kts-sIA Kt-sIB Nt-clA Nt-clA/sa Nt-spd-clA Pt-sclA Ptk-lsB Sn-sicIB

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือมีการระบายน้ำดี ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ct-silB Ht-lsB Wn-sIB

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) จากปริมาณกรวดที่พบในชั้นดิน ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tpr-sicIB

ข้าวโพด

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ct-silB

มีข้อกำหนดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ht-lsB Kng-gm-sLA/b Kng-sLB Kng-sLB/csub Ptk-lsB Wn-sLB

มีข้อกำหนดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และการมีเกลือมากเกินไป (x) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kts-sLA

มีข้อกำหนดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kt-sLB Sn-sicLB

มีข้อกำหนดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) จากปริมาณกรวดที่พบในชั้นดิน ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tpr-sicLB

มีข้อกำหนดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Wn-sLB

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อกำหนดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Nt-clA Nt-clA/sa Nt-spd-clA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ki-sLA Ki-sLA-Pt-sclA Pt-sclA

มันสำปะหลัง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ มีข้อกำหนดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ct-silB

มีข้อกำหนดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ht-lsB Kng-gm-sLA/b Kng-sLB Kng-sLB/csub Kt-sLB Ptk-lsB Sn-sicLB Wn-sLB

มีข้อกำหนดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) จากปริมาณกรวดที่พบในชั้นดิน ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tpr-sicLB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ki-sLA Ki-sLA-Pt-sclA Nt-clA Nt-clA/sa Nt-spd-clA Pt-sclA

อ้อย

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) คือปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ct-silB Ht-lsB Kng-gm-sLA/b Kng-slB Kng-slB/csub Kt-slB Ptk-lsB Nt-clA Nt-clA/sa Nt-spd-clA Sn-siclB Tpr-siclB Wn-slB

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) คือปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ และด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ki-sLA Ki-sLA-Pt-sclA Pt-sclA

ไผ่, หม่อน*ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)*

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ct-silB Sn-siclB

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ht-lsB Kng-gm-sLA/b Kng-slB Kng-slB/csub Kt-slB Ptk-lsB Tpr-siclB Wn-slB

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และการมีเกลือมากเกินไป (x) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kts-sLA

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Nt-clA Nt-clA/sa Nt-spd-clA

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) คือปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ki-sLA Ki-sLA-Pt-sclA Pt-sclA

สัก*ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)*

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) คือปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ct-silB Ht-lsB Kng-gm-sLA/b Kng-slB Kng-slB/csub Kt-slB Ptk-lsB Sn-siclB Tpr-siclB Wn-slB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ki-sLA Ki-sLA-Pt-sclA Pt-sclA

ลำไย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ct-silB Sn-siclB

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ht-lsB Kng-gm-sLA/b Kng-slB Kng-slB/csub Kt-slB Ptk-lsB Wn-slB

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และการมีเกลือมากเกินไป (x) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kts-sLA

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) จากปริมาณกรดที่พบในชั้นดิน ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tpr-siclB

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Nt-clA Nt-clA/sa Nt-spd-clA

ลิ้นจี่, อินทผลัม, พุทรา, ขิง

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ct-silB Ht-lsB Kng-gm-sLA/b Kng-slB Kng-slB/csub Kt-slB Ptk-lsB Sn-siclB Tpr-siclB Wn-slB

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Nt-clA Nt-clA/sa Nt-spd-clA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ki-sLA Ki-sLA-Pt-sclA Pt-sclA

กล้วย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ct-silB

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ht-lsB Kng-gm-sLA/b Kng-slB Kng-slB/csub Kt-slB Ptk-lsB Sn-siclB Tpr-siclB Wn-slB

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และ การมีเกลือมากเกินไป (x) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kts-sLA

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Nt-clA Nt-clA/sa Nt-spd-clA

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ki-sLA Ki-sLA-Pt-sclA Pt-sclA

มะขามเทศ

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ct-silB

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ht-lsB Ptk-lsB Sn-siclB

มีข้อจำกัดด้านความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kng-gm-sLA/b Kng-sLB Kng-sLB/csub Kt-sLB Tpr-sicLB Wn-sLB

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Nt-clA Nt-clA/sa Nt-spd-clA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ki-sLA Ki-sLA-Pt-sclA Pt-sclA

แกวมังกร

ชั้นความเหมาะสม (S1)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ct-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ht-lsB Kng-gm-sLA/b Kng-sLB Kng-sLB/csub Kt-sLB Ptk-lsB Sn-sicLB Tpr-sicLB Wn-sLB

มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และการมีเกลือมากเกินไป (x) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kts-sLA

มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Nt-clA Nt-clA/sa Nt-spd-clA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ki-sLA Ki-sLA-Pt-sclA Pt-sclA

ฝรั่ง สมุนไพรฟ้าทะลายโจร

ชั้นความเหมาะสม (S1)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ct-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ht-lsB

มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kng-gm-sLA/b Kng-slB Kng-slB/csub Kt-slB Ptk-lsB Tpr-sicLB Wn-slB

มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และการมีเกลือมากเกินไป (x) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kts-sLA

มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Sn-sicLB

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ได้แก่ Nt-clA Nt-clA/sa Nt-spd-clA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ki-sLA Ki-sLA-Pt-sclA Pt-sclA

อโวกาโต*ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)*

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูปลูก (t) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ct-silB

ข้อจำกัดด้านค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูปลูก (t) ด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ht-lsB Kng-gm-sLA/b Kng-slB Kng-slB/csub Kt-slB Ptk-lsB Wn-slB

ข้อจำกัดด้านค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูปลูก (t) ด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) และการมีเกลือมากเกินไป (x) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kts-sIA

ข้อจำกัดด้านค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูปลูก (t) ด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Sn-sicIB

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) คือการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Nt-clA Nt-clA/sa Nt-spdc-clA

มีข้อจำกัดด้านสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) คือความลึกของดิน ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tpr-sicIB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ki-sIA Ki-sIA-Pt-sclA Pt-sclA

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลกุดพิमान อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

ชุดดิน	ข้าว	ข้าวโพด	มันสำปะหลัง	อ้อย	ไผ่	สั๊ก	หม่อน	ลำไย	ลิ้นจี่	กล้วย
Ct-silB	S3mo	S2m	S2m	S3m	S2m	S3m	S2m	S2ms	S3m	S2m
Ht-lsB	S3mo	S2msn	S2msn	S3m	S2ms	S3m	S2ms	S2msn	S3m	S2ms
Ki-sIA	S3m	N	N	S3mo	S3o	N	S3o	N	N	S3o
Ki-sIA-Pt-sclA	S3m	N	N	S3mo	S3o	N	S3o	N	N	S3o
Kng-gm-sIA/b	S3m	S2msn	S2msn	S3m	S2ms	S3m	S2ms	S2msn	S3m	S2ms
Kng-slB	S3m	S2msn	S2msn	S3m	S2ms	S3m	S2ms	S2msn	S3m	S2ms
Kng-slB/csrb	S3m	S2msn	S2msn	S3m	S2ms	S3m	S2ms	S2msn	S3m	S2ms
Kts-sIA	S3m	S2msnx	S2msnx	S3m	S2msx	S3m	S2msx	S2msnx	S3m	S2msx
Kt-slB	S3m	S2mon	S2msn	S3m	S2ms	S3m	S2ms	S2msn	S3m	S2ms
Nt-clA	S3m	S3o	N	S3m	S2mos	S3m	S2mos	S3o	S3mo	S2mos
Nt-clA/sa	S3m	S3o	N	S3m	S2mos	S3m	S2mos	S3o	S3mo	S2mos
Nt-spd-clA	S3m	S3o	N	S3m	S2mos	S3m	S2mos	S3o	S3mo	S2mos
Pt-sclA	S3m	N	N	S3mo	S3o	N	S3o	N	N	S3o
Ptk-slB	S3m	S2msn	S2msn	S3m	S2ms	S3m	S2ms	S2msn	S3m	S2ms
Sn-siclB	S3m	S2mon	S2msn	S3m	S2m	S3m	S2m	S2ms	S3m	S2ms
Tpr-siclB	S3mr	S2mr	S2mr	S3m	S2ms	S3m	S2ms	S2msr	S3m	S2ms
Wn-slB	S3mo	S2mn	S2msn	S3m	S2ms	S3m	S2ms	S2msn	S3m	S2ms

หมายเหตุ : 1. คำอธิบายหน่วยแผนที่ดินดูจากตารางหน่วยแผนที่ดิน

2. ชั้นความเหมาะสมของดิน

S1 : ชั้นที่มีเหมาะสม

S2 : ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง

S3 : ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย

N : ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม

3. ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน

m : ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช

n : ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร

r : สภาวะการหยั่งลึกของราก

o : ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อราก

s : ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

t : ค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูปลูกพืช

x : การมีเกลือมากเกินไป

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

ชุดดิน	อินทผาลัม	มะขามเทศ	แก้วมังกร	พุทรา	ฝรั่ง	อโวคาโด	ฟ้าทะลายโจร	ชิง
Ct-silB	S3m	S2m	S1	S3m	S1	S2t	S1	S3m
Ht-lsB	S3m	S2ms	S2s	S3m	S2s	S2tos	S2s	S3m
Ki-sIA	N	N	N	N	N	N	N	N
Ki-sIA-Pt-sclA	N	N	N	N	N	N	N	N
Kng-gm-sIA/b	S3m	S2mos	S2s	S3m	S2os	S2tos	S2os	S3m
Kng-slB	S3m	S2mos	S2s	S3m	S2os	S2tos	S2os	S3m
Kng-slB/csub	S3m	S2mos	S2s	S3m	S2os	S2tos	S2os	S3m
Kts-sIA	S3m	S2mos	S2sx	S3m	S2osx	S2tosx	S2osx	S3m
Kt-slB	S3m	S2mos	S2s	S3mo	S2os	S2tos	S2os	S3m
Nt-clA	S3mo	S3mo	S2os	S3mo	S3o	S3o	S3o	S3mo
Nt-clA/sa	S3mo	S3mo	S2os	S3mo	S3o	S3o	S3o	S3mo
Nt-spd-clA	S3mo	S3mo	S2os	S3mo	S3o	S3o	S3o	S3mo
Pt-sclA	N	N	N	N	N	N	N	N
Ptk-slB	S3m	S2ms	S2s	S3m	S2os	S2tos	S2os	S3m
Sn-siclB	S3m	S2ms	S2s	S3m	S2o	S2to	S2os	S3m
Tpr-siclB	S3m	S2mos	S2s	S3m	S2os	S3r	S2os	S3m
Wn-slB	S3m	S2mos	S2s	S3m	S2os	S2tos	S2s	S3m

หมายเหตุ : 1. คำอธิบายหน่วยแผนที่ดินดูจากตารางหน่วยแผนที่ดิน

2. ชั้นความเหมาะสมของดิน

S1 : ชั้นที่มีเหมาะสม

S2 : ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง

S3 : ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย

N : ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม

3. ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน

m : ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช

n : ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร

r : สภาวะการหยั่งลึกของราก

o : ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อราก

s : ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

t : ค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูปลูกพืช

x : การมีเกลือมากเกินไป

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”¹⁾ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวทันต่อโลกยุค โลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกใน คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก”

6.2 นโยบายแห่งรัฐ ในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

แผนการใช้ที่ดินตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ได้กำหนดไว้ตามกรอบของนโยบายแห่งรัฐ ดังรายละเอียดในตารางที่ 6-1

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550 :ฐ) ได้หมายเหตุว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/แผนการ ปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
4	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่าง ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อหลัการพัฒนา อย่างยั่งยืน
5	นโยบายและแผนการบริหาร จัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
6	ยุทธศาสตร์ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการน้ำเพื่อการผลิตการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาที่ดินเพื่อการผลิตการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 3 การใช้หลักพอเพียงประยุกต์กับการผลิตการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 4 การยกระดับการแปรรูปข้าวหอมมะลิ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การยกระดับการแปรรูปข้าวเหนียว ยุทธศาสตร์ที่ 6 การขับเคลื่อนขีดความสามารถเพื่อเพิ่มผลิตภาพ การเกษตรในพื้นที่ลุ่มน้ำที่มีศักยภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การยกระดับการผลิตอ้อย ยุทธศาสตร์ที่ 8 การยกระดับการผลิตมันสำปะหลัง ยุทธศาสตร์ที่ 9 การแปรรูปยางพารา ยุทธศาสตร์ที่ 10 การผลิตโคเนื้อ ยุทธศาสตร์ที่ 11 การผลิตโคนม และผลิตภัณฑ์นม ยุทธศาสตร์ที่ 12 การส่งเสริมสมรรถนะและเสริมสร้างศักยภาพของ เกษตรกร และกลุ่มสถาบันการเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ 13 การใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการแปรรูปและการตลาดเพื่อ สร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์
7	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการค้า การบริการ การลงทุนและการ พัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
8	แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา (พ.ศ. 2560-2579)	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาโคราชเป็นเมืองเกษตร และท่องเที่ยว ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 เสริมสร้างการบริหารจัดการน้ำ
9	แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน ตำบลทุกภูมิภาค	ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเกษตร เกษตรอินทรีย์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550 :ฐ) ได้หมายเหตุว่า “ประมวล
และกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทาน
ในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่
เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดิน อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลกุดพิมาน ศึกษาศาสตร์จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2562 เป็นแนวทาง ซึ่งยุทธศาสตร์จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2562 ได้เชื่อมโยง กับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนา ราชสาขาต่างๆ หรือแผนเฉพาะด้าน เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6.4 แผนการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ดังนี้ (ตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1)

6.4.1 เขตพื้นที่ป่าไม พื้นที่ในเขตนี้เป็นพื้นที่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ กำหนดเป็นเขตคงสภาพ ป่านอกเขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี (หน่วยแผนที่ 14) มีเนื้อที่ประมาณ 951 ไร่ หรือร้อยละ 2.45 ของเนื้อที่ตำบล มีสภาพป่าเป็นป่าผลัดใบรอสภาพพื้นที่ฟู สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงค่อนข้างราบเรียบ พื้นที่มีขนาดเล็กอยู่บริเวณใกล้ชุมชนและแหล่งน้ำ ชุมชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงใช้ประโยชน์จากการหาของป่า จึงควรรักษาไว้ประโยชน์ร่วมกันหรือจัดทำเป็นป่าชุมชน

ขอเสนอแนะ ปกป้องและรักษาสภาพป่าไม้ให้คงความสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากไม้และของป่าร่วมกันอย่างพอเพียง และยั่งยืน

6.5.2 เขตเกษตรกรรม มีเนื้อที่ประมาณ 31,336 ไร่ หรือร้อยละ 80.81 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ สวนใหญ่ใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรกรรม เขตนี้กำหนดขึ้นเพื่อการพัฒนาทางด้านการเกษตรเป็นหลัก เป็นเขตเศรษฐกิจสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนสวนใหญ่ในตำบล พื้นที่ในเขตนี้จัดเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพการผลิตสูงเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขันและทำการเพาะปลูกเพื่อการดำรงชีพในลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง

1.เขตทำนา เนื้อที่ประมาณ 18,680 ไร่ หรือร้อยละ 48.17 ของเนื้อที่ตำบล เขตนี้เพาะปลูกโดยอาศัยน้ำฝน มีสภาพเป็นพื้นที่ลุ่มและที่ดอน

- **เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม (หน่วยแผนที่ 212)** มีเนื้อที่ 11,363 ไร่ หรือร้อยละ 29.31 ของเนื้อที่ตำบล

ดินในเขตการใช้ที่ดินนี้ ได้แก่ ชุดดินโนนไทย ทราย และกุลาร่องไห้ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ร่วนปนทราย ถึงดินเหนียวปนทรายแป้ง และเป็นดินเค็ม สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชในระดับต่ำ ปฏิกิริยาของดินเป็นกรดจัด มีความเหมาะสมปานกลางสำหรับปลูกข้าว โดยมี ข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุในดินและพืชจากเกลือ ซึ่งมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของข้าว ด้านปริมาณธาตุอาหารที่ดินสามารถดูดยึดและการปลดปล่อยธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ซึ่งจะมีผลทางอ้อมต่อการเจริญเติบโตของพืช และด้านค่าปฏิกิริยาของดินจะมีผลต่อกิจกรรมของจุลินทรีย์ ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อขบวนการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุในดิน

ปัญหาในการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- 1.ผลผลิตต่ำเนื่องจากดินมีความอุดมสมบูรณ์และปริมาณอินทรีย์วัตถุต่ำ และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ส่งผลให้ข้าวเจริญเติบโตได้ไม่สมบูรณ์และให้ผลผลิตต่ำ
2. ปัญหาต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจากใช้ปุ๋ยเคมี เนื่องจากเกษตรกรมุ่งเน้นการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตเป็นสำคัญ จึงมีการใช้ปุ๋ยเคมีที่ไม่สอดคล้องกับปริมาณธาตุอาหารพืชที่มีอยู่ในดิน
- 3.ปัญหาจากความเค็มของดินในช่วงขาดแคลนน้ำในระยะเพาะปลูก

การจัดการที่ดินในอนาคตและกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

1.ให้คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงบำรุงดินและปรับปรุงคุณภาพดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารทางดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และสารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) ส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช รวมถึงการปรับปรุงคุณภาพของดินด้วยวัสดุปุ๋ย

2. การจัดหาแหล่งน้ำเพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ ได้แก่ การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ หรือการจัดทำแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

3.หาแนวทางในการลดต้นทุนการผลิต โดยมีวิธีการจัดการ ดังนี้

- ตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อธาตุอาหารในดิน และส่งเสริมการใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ และการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่า การวิเคราะห์ดินให้กับเกษตรกร การส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับ คำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง รวมถึงการส่งเสริมให้ เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี

- ส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับคำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง โดยกรมพัฒนาที่ดิน สามารถจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ด้านการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงให้แก่เกษตรกร ให้เกิดความเข้าใจในการเลือกใช้สูตรปุ๋ยและใส่ในอัตราที่ถูกต้อง ตลอดจนได้รับคำแนะนำในการจัดการปุ๋ยรายแปลง

- ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และ สารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน, ปอเทือง) รวมถึงส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นๆ ที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบล ทยโยค สนับสนุนพื้นที่ดำเนินการ กลุ่มเกษตรกร และสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

- เขตทำนาพื้นที่ดอน (หน่วยแผนที่ 213) มีเนื้อที่ 7,312 ไร่ หรือร้อยละ 18.86 ของเนื้อที่ตำบล

ดินในเขตการใช้ที่ดินนี้เป็น ชุดดินคง เทพารักษ์ จตุรัส พระทองคำ และห้วยแกลง ซึ่งเนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ถึง ดินทรายปนดินร่วน ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ความสามารถในการกักเก็บน้ำของดินต่ำ มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชในระดับต่ำมาก ปฏิภานของดินเป็นกรดจัดถึงกรด มีความเหมาะสมน้อย(S3) ถึงไม่มีความเหมาะสม (N) สำหรับการปลูกข้าว เพราะข้อจำกัดด้านเนื้อดินที่เป็นดินทรายปนดินร่วน ความสามารถในการกักเก็บน้ำของดินต่ำ ปริมาณธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุในดิน ซึ่งมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของข้าว ด้านปริมาณธาตุอาหารที่ดินสามารถดูดยึดและการปลดปล่อยธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ซึ่งจะมีผลทางอ้อมต่อการเจริญเติบโตของพืช และด้านค่าปฏิภานของดินจะมีผลต่อกิจกรรมของจุลินทรีย์ ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อขบวนการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุในดิน

ปัญหาในการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

1. ผลผลิตต่ำเนื่องจากพื้นที่ไม่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว สาเหตุจากดินมีความอุดมสมบูรณ์และปริมาณอินทรีย์วัตถุต่ำ และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน

2. ปัญหาเนื้อดินมีความสามารถในการกักเก็บน้ำต่ำ พื้นที่มีการตัดแปลงพื้นที่ทำนา ทำให้เสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำในระยะฝนทิ้งช่วง

3. ปัญหาต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจากใช้ปุ๋ยเคมี เนื่องจากเกษตรกรมุ่งเน้นการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตเป็นสำคัญ จึงมีการใช้ปุ๋ยเคมีที่ไม่สอดคล้องกับปริมาณธาตุอาหารพืชที่มีอยู่ในดิน

การจัดการที่ดินในอนาคตและกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

1. แนวทางการจัดการเพื่อแก้ปัญหาเนื้อดินมีความสามารถในการกักเก็บน้ำต่ำ ได้แก่ จัดทำคันดินกักเก็บน้ำและปรับพื้นที่ ซึ่งมีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถ สนับสนุน ได้แก่ โครงการงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่ม-ดอน โดยมีกิจกรรมย่อยที่เกี่ยวข้อง คือ งานปรับรูปแบบแปลงนา ลักษณะที่ 1 งานขุดลอกแหล่งน้ำ งานทำทางลำเลียงในไร่นา และการปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของคันดิน

2. การจัดหาแหล่งน้ำเพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดแคลน ได้แก่ การจัดทำแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

3. ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตจากการทำนาเป็นพืชชนิดอื่น ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ หรือส่งเสริมให้ปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสาน โดยรัฐสนับสนุนแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา รวมทั้งปัจจัยการผลิตอื่นๆ ในรายที่เกษตรกรสมัครใจปรับเปลี่ยน

4. ให้คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงบำรุงดินและปรับปรุงคุณภาพดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารทางดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และสารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) ส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช รวมถึงการปรับปรุงคุณภาพของดินด้วยวัสดุปุ๋ย

5. หาแนวทางในการลดต้นทุนการผลิต โดยมีวิธีการจัดการ ดังนี้

- ตรวจสอบวิเคราะห์ดินเพื่อธาตุอาหารในดิน และส่งเสริมการใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ และการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่า การวิเคราะห์ดินให้กับเกษตรกร การส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับ คำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง รวมถึงการส่งเสริมให้ เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี

- ส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับคำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง โดยกรมพัฒนาที่ดิน สามารถจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ด้านการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงให้แก่เกษตรกร ให้เกิดความเข้าใจในการเลือกใช้สูตรปุ๋ยและใส่ในอัตราที่ถูกต้อง ตลอดจนได้รับคำแนะนำในการจัดการปุ๋ยรายแปลง

- ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และ สารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) รวมถึงส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช

2.เขตปลูกพืชไร่ (หน่วยแผนที่ 222)

เนื้อที่ 12,183 ไร่ หรือร้อยละ 31.42 ของเนื้อที่ตำบล ดินในเขตนี้เป็นชุดดินเทพารักษ์ พระทองคำ ห้วยแกลง จตุรัสและคง สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันปลูกข้าวโพด อ้อย พริก และมันสำปะหลัง มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลาดเล็กน้อย เนื้อส่วนใหญ่เป็นดินทรายปนดินร่วนถึงเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีความเหมาะสมปานกลางสำหรับการปลูกพืชไร่

ปัญหาในการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

1. ผลผลิตต่ำเนื่องจาก ดินมีความอุดมสมบูรณ์และปริมาณอินทรีย์วัตถุต่ำ และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน

2. ปัญหาต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจากใช้ปุ๋ยเคมี เนื่องจากเกษตรกรมุ่งเน้นการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตเป็นสำคัญ จึงมีการใช้ปุ๋ยเคมีที่ไม่สอดคล้องกับปริมาณธาตุอาหารพืชที่มีอยู่ในดิน

การจัดการที่ดินในอนาคตและกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

1. ให้คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงบำรุงดินและปรับปรุงคุณภาพดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารทางดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และสารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) ส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช รวมถึงการปรับปรุงคุณภาพของดินด้วยวัสดุปุ๋ย

2. หาแนวทางในการลดต้นทุนการผลิต โดยมีวิธีการจัดการ ดังนี้

- ตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อธาตุอาหารในดิน และส่งเสริมการใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ และการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่า การวิเคราะห์ดินให้กับเกษตรกร การส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับ คำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง รวมถึงการส่งเสริมให้ เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี

- ส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับคำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง โดยกรมพัฒนาที่ดิน สามารถจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ด้านการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงให้แก่เกษตรกร ให้เกิดความเข้าใจในการเลือกใช้สูตรปุ๋ยและใส่ในอัตราที่ถูกต้อง ตลอดจนได้รับคำแนะนำในการจัดการปุ๋ยรายแปลง

- ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และ สารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) รวมถึงส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช

3.เขตปลูกไม้ยืนต้นและไม้ผล (หน่วยแผนที่ 234)

มีเนื้อที่ 178 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่ตำบล ดินในเขตนี้ส่วนใหญ่เป็นชุดดินพระทองคำ คง และห้วยแกลง สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันส่วนใหญ่ปลูกยูคาลิปตัส ไม้ และไม้ผลได้แก่ มะม่วง มะขามเทศ แก้วมังกร น้อยหน่าและกล้วย มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลาดเล็กน้อย เนื้อส่วนใหญ่เป็นดินร่วนเหนียวปน ถึง ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหาในการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

1. ผลผลิตต่ำเนื่องจาก ดินมีความอุดมสมบูรณ์และปริมาณอินทรีย์วัตถุต่ำ และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน
2. เสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำในระยะฝนทิ้งช่วง
3. ปัญหาต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจากใช้ปุ๋ยเคมี เนื่องจากเกษตรกรมุ่งเน้นการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพิ่มผลผลิตเป็นสำคัญ จึงมีการใช้ปุ๋ยเคมีที่ไม่สอดคล้องกับปริมาณธาตุอาหารพืชที่มีอยู่ในดิน

การจัดการที่ดินในอนาคตและกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

1. ให้คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงบำรุงดินและปรับปรุงคุณภาพดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารทางดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และสารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) ส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช รวมถึงการปรับปรุงคุณภาพของดินด้วยวัสดุปุ๋ย
2. การจัดหาแหล่งน้ำเพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดแคลน ได้แก่ การจัดทำแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร
3. หาแนวทางในการลดต้นทุนการผลิต โดยมีวิธีการจัดการ ดังนี้
 - ตรวจสอบวิเคราะห์ดินเพื่อธาตุอาหารในดิน และส่งเสริมการใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ และการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่า การวิเคราะห์ดินให้กับเกษตรกร การส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับ คำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง รวมถึงการส่งเสริมให้ เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี
 - ส่งเสริมการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงเพื่อรับคำแนะนำการจัดการปุ๋ยที่มีความจำเพาะเป็นรายแปลง โดยกรมพัฒนาที่ดิน สามารถจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ด้านการใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลงให้แก่เกษตรกร ให้เกิดความเข้าใจในการเลือกใช้สูตรปุ๋ยและใส่ในอัตราที่ถูกต้อง ตลอดจนได้รับคำแนะนำในการจัดการปุ๋ยรายแปลง
 - ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร ซึ่งกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่สามารถสนับสนุน ได้แก่ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้สารอินทรีย์ทดแทน

สารเคมี โดยการสนับสนุนการจัดทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ และ สารชีวภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) รวมถึงส่งเสริมการไถกลบตอซังพืช

4.เขตปศุสัตว์ (หน่วยแผนที่ 27) มีเนื้อที่ 89 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 ของเนื้อที่ตำบล ใช้พื้นที่เป็นโรงเรือนและทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

5.เขตประมง(หน่วยแผนที่ 28) มีเนื้อที่ 206 ไร่ หรือร้อยละ 0.53 ของเนื้อที่ตำบล ใช้พื้นที่เป็นบ่อเลี้ยงปลา

6.3.3 เขตชุมชน ในพื้นที่ตำบลกุดพิมาน จำแนกเป็น เขตชุมชนชนบท (หน่วยแผนที่ 3) มีเนื้อที่ประมาณ 1,964 ไร่ หรือร้อยละ 5.06 ของเนื้อที่ตำบล ซึ่งมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นหมู่บ้าน สถานที่ราชการ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และเส้นทางคมนาคม ซึ่งชุมชนส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นสวนผสมปะปนอยู่กับที่อยู่อาศัยหรือหมู่บ้าน ไม้ผลผสมและพืชสวนผสมอื่นๆ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้ดีขึ้นและกระจายอย่างทั่วถึง พื้นที่ที่เป็นไม้ผลผสมในหมู่บ้านควรพัฒนากระบวนการผลิตไม้ผลและพืชผัก โดยส่งเสริมการผลิตพืชปลอดสารพิษ เพิ่มศักยภาพการผลิตโดยปรับปรุงโครงสร้างของดิน ด้วยการปลูกพืชตระกูลถั่วในพื้นที่ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีชีวภาพทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี ตลอดจนการพัฒนาบ่อน้ำในไร่นาสันับสนุนการปลูกไม้ผล ปลูกพืชสวนผสม และพืชผัก ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน ไร่นาสวนผสม เพื่อลดความเสี่ยงของเกษตรกรรายย่อย

6.4.4 เขตแหล่งน้ำ (หน่วยแผนที่ 4) เป็นแหล่งน้ำต่างๆ อยู่นอกพื้นที่เขตป่าไม้ตามกฎหมาย มีเนื้อที่ประมาณ 2,085 ไร่ หรือร้อยละ 5.38 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่แหล่งน้ำตามธรรมชาติและแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น

ปัญหาในพื้นที่เขตนี้ ได้แก่ แหล่งน้ำเหล่านี้ตื้นเขิน ที่เกิดจากตะกอนดินไหลลงแหล่งน้ำ ทำให้ปริมาณการเก็บกักน้ำลดลง ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรงในระยะฝนทิ้งช่วงและในฤดูแล้ง ทั้งนี้สำหรับการอุปโภคบริโภคและน้ำสำหรับการทำการเกษตร

แนวทางการใช้ที่ดิน ดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่จัดสร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้ลำน้ำตื้นเขิน และถูกบุกรุก หมั่นขุดลอกคูคลองไม่ทิ้งขยะ หรือน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้มีจำนวนมากพอและการกระจายมากขึ้น เพื่อช่วยในการอุปโภคบริโภคและการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ

การจัดการที่ดินในอนาคตและกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

- 1.พัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ ขุดลอกแหล่งน้ำขนาดเล็ก ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

2.รณรงค์และส่งเสริมการใช้หญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นๆ ที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลหายโศก สนับสนุนพื้นที่ดำเนินการ และสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

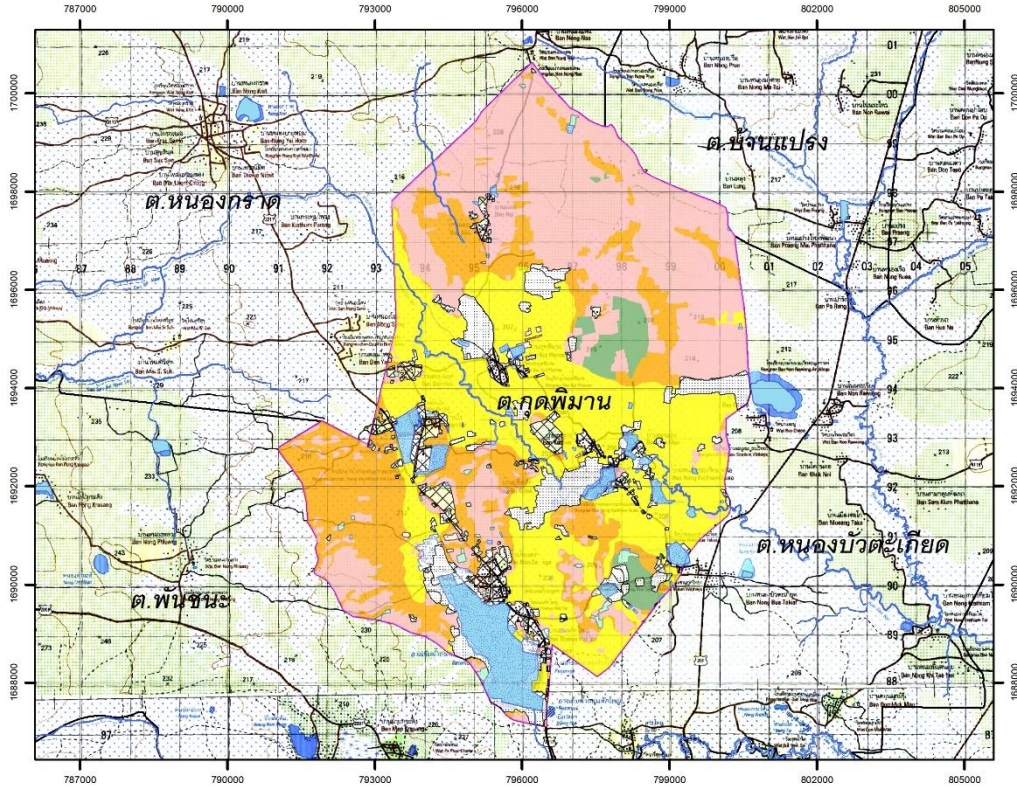
6.4.5 เขตพื้นที่เฉพาะ (หน่วยแผนที่ 5) จำแนกเป็นเขตรักษาสมดุลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม มีเนื้อที่ประมาณ 2,445 ไร่ หรือร้อยละ 6.30 ของเนื้อที่ตำบล สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน ได้แก่ พืชหญ้า สลับไม้พุ่ม/ป่าละเมาะ พื้นที่ลุ่ม พื้นที่ถม นาเกลือร้าง บ่อดิน ที่ทิ้งขยะเป็นต้นกระจายอยู่ทั่วทั้งพื้นที่ตำบล

การจัดการที่ดินในอนาคต บริเวณพื้นที่ซึ่งเป็นที่สาธารณประโยชน์ หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ควรมีการตรวจสอบ ป้องกันและดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกยึดครองพื้นที่ในเขตนี้ เพราะเป็นที่สาธารณประโยชน์ และสภาพพื้นที่ไม่เหมาะสำหรับการนำที่ดินมาใช้ด้านเกษตรกรรม ควรคงสภาพไว้เพื่อการรักษาสมดุลทางนิเวศต่อไป

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน		เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
1	เขตพื้นที่ป่าไม้	951	2.45
เขตคงสภาพป่านอกเขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี(14)		951	2.45
2	เขตเกษตรกรรม	31,336	80.81
2.1	เขตทำนา	18,680	48.17
เขตทำนาในพื้นที่ลุ่ม(212)		11,368	29.31
เขตทำนาในพื้นที่ดอน(213)		7,312	18.86
2.2	เขตปลูกพืชไร่(222)	12,183	31.42
2.3	เขตปลูกไม้ยืนต้นและไม้ผล(234)	178	0.46
2.4	เขตปศุสัตว์(27)	89	0.23
2.5	เขตประมง(28)	206	0.53
3	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (3)	1,964	5.06
4	พื้นที่แหล่งน้ำ(4)	2,085	5.38
5	เขตพื้นที่เฉพาะ(5)	2,445	6.30
รวม		38,781	100.00

แผนที่แผนการใช้ที่ดิน ตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา



เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1 เขตพื้นที่ป่าไม้	951	2.45
เขตคงสภาพป่านอกเขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี(14)	951	2.45
2 เขตเกษตรกรรม	31,336	80.81
2.1 เขตทำนา	18,680	48.17
เขตทำนาในพื้นที่ลุ่ม(212)	11,368	29.31
เขตทำนาในพื้นที่ดอน(213)	7,312	18.86
2.2 เขตปลูกพืชไร่(222)	12,183	31.42
2.3 เขตปลูกไม้ยืนต้นและไม้ผล(234)	178	0.46
2.4 เขตปศุสัตว์(27)	89	0.23
2.5 เขตประมง(28)	206	0.53
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (3)	1,964	5.06
4 พื้นที่แหล่งน้ำ(4)	2,085	5.38
5 เขตพื้นที่เฉพาะ(5)	2,445	6.30
รวม	38,781	100.00

สัญลักษณ์แผนที่

- ทางน้ำ
- เขตตำบลในนตง
- เขตตำบล
- เขตอำเภอ

0 1 2 3
กิโลเมตร

หน่วยงานแผนการใช้ที่ดิน
สำนักงานส่งเสริมเขตเกษตร 3
กรมพัฒนาที่ดิน

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดินตำบลกุดพิมาน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา

6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

การจัดทำระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดินได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ประโยชน์ที่ดิน เศรษฐกิจและสังคม นโยบายของรัฐ เพื่อประกอบการพิจารณา กำหนดรูปแบบและ/หรือระบบการปลูกพืชที่เหมาะสมกับการใช้ที่ดินใหญ่ถูกต้องเหมาะสมกับศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติของพื้นที่ ได้จัดทำระบบการปลูกพืชขึ้นใหม่ ดังนี้ (รูปที่ 6-2) เขตทำนาเริ่มเพาะปลูกในช่วงเดือนพฤษภาคม - พฤศจิกายน หลังจากเก็บเกี่ยวจะมีการปลูกปุ๋ยพืชสด เช่น ปอเทือง ถั่วพราง เขตปลูกพืชไร่ ให้มีการปลูกพืชปุ๋ยสดแซมในแปลง ในเขตไม้ผล/ไม้ยืนต้น ให้มีการปลูกพืชปุ๋ยสดแซมในแปลง หรือให้เป็นเกษตรผสมผสานและ/หรือเกษตรอินทรีย์

เดือน ระบบเกษตร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
นา	พืชปุ๋ยสด				หอมมะลิ 105							
พืชไร่	มันสำปะหลัง, อ้อย,											
	ปลูกพืชปุ๋ยสดแซมในแปลง											
ไม้ผล, ไม้ยืน	ยูคาลิปตัส, มะม่วง, ถั่ว, ไม้ยืนต้นผสม, ไม้ผลผสม											
	ปลูกพืชปุ๋ยสดแซมในแปลง / เกษตรผสมผสาน / เกษตรอินทรีย์											

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

6.6 การจัดการความเสี่ยง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชนและเทศบาลตำบลหนองสนธิให้แก้ไขปัญหารวม 4 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ (2) สร้างอ่าง ฝายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ขุดเจาะบ่อบาดาล พร้อมติดตั้งพลังงานแสงอาทิตย์ และ (4) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาแต่ละเรื่องและแต่ละพื้นที่ได้ จำเป็นต้องดำเนินการเป็นระบบทั้งตำบล จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาทั้ง 4 ประการได้

การวิเคราะห์ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน พบว่า เป็นการปลูกพืชที่เหมาะสมกับ ศักยภาพของดิน และมีการใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างคุ้มค่า เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร ทั้งนี้ได้มีการเปรียบเทียบระบบ ตารางที่ 6-3

ตารางที่ 6-3 ตั้งอย่างการเปรียบเทียบระบบการปลูกพืชก่อนและหลังมีแผนการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	ระบบการปลูกพืชปัจจุบัน	ระบบการปลูกพืชหลังมีแผนการใช้ที่ดิน
เขตทำนา	นาปี	นาปี/ปอเทือง
เขตปลูกพืชไร่	มันสำปะหลัง, อ้อย	มันสำปะหลัง, อ้อย / ปลูกพืชปุ๋ยสดแซมในแปลง
เขตปลูกไม้ยืนต้น/ไม้ผล	ยูคาลิปตัส มะม่วง กล้วย	ยูคาลิปตัส สัก หม่อน ไม้, ลิ้นจี่ มะม่วง น้อยหน่า กล้วย มะขาม ลำไย ฝรั่ง ขนุน / ปลูกพืชปุ๋ยสดแซมในแปลง / เกษตรผสมผสาน/ เกษตรอินทรีย์

บทที่ 7

ขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงานหลังการได้แผนการใช้ที่ดินตำบลกุดพิมาน มีดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2564

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลกุดพิมาน ไปเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดพิมาน เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลกุดพิมาน มีจำนวน 4 โครงการ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 4) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการเขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- 1.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- 1.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- 1.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- 1.1.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์

1.1.6) การรณรงค์ไถกลบตอซัง

1.1.7) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์

1.1.8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด

1.2) การบริหารจัดการน้ำ

- 1.2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 1.2.2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 1.2.3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ

1.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

- 1.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 1.3.2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน

- 2.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์

- 2.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- 2.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- 2.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- 2.1.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
- 2.1.6) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์
- 2.1.7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- 2.2) การบริหารจัดการน้ำ
 - 2.2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 2.2.2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - 2.2.3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ
- 2.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 2.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 2.3.2) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว
- 3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้
 - 3.1) การบริหารจัดการน้ำ
 - 3.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
(ตารางที่ 7-1)

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

- 1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้
 - 1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา)
 - 1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
 - 1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว)
 - 1.4) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
- 2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้
 - 2.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา)
 - 2.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
 - 2.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
 - 2.4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา)

7.4.2 พื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานนครราชสีมา) (ตารางที่ 7-2)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลกุดพิมาน ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ รวม 4 รายการ ดังนี้

7.5.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 1) โครงการขุดลอกห้วยสามบาท
- 2) โครงการขุดลอกหนองบัวตะเกียด
- 3) โครงการขุดลอกบึงจะบู่
- 4) โครงการขุดลอกอ่างเก็บน้ำถนนหักใหญ่

ปัญหาของตำบลหนองสนธิในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และ (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินในพื้นที่ตำบลกุดพิมานนั้น คือ ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากมีการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนาไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป ทำให้พื้นที่ตำบลหนองสนธิมีความเหมาะสมน้อยสำหรับการปลูกข้าว ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระหว่างขาดปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดิน จะสรุปได้ว่ามี 4 ประการ คือ (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ (2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด (3) การรณรงค์ไถกลบตอซัง และ(4) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินพื้นที่ดินกรด

ในกรณีของการขาดแคลนนํานั้น นอกจากมีผลจากการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจนตื้นเขินดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมการใช้น้ำเพิ่มขึ้น การเกษตรก็เพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงมีข้อเสนอของหมู่บ้านทั้ง 15 หมู่บ้านในตำบลกุดพิมาน ที่เร่งด่วน คือ “การจัดการน้ำ” โดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระหว่างขาดแคลนน้ำ จะสรุปได้ว่ามี 4 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ลำห้วย เป็นต้น (2) สร้างอ่าง ฝายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ขุดเจาะบ่อบาดาล และ(4) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ

เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าว จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า “ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง แล้วจะแก้ไขปัญหาคความเสื่อมโทรมของดินและปัญหาการขาดแคลนน้ำ ทั้งตำบลกุดพิมานได้โดยสิ้นเชิง”

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

7.6.1 ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค.-ธ.ค.2564) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

- 1) สำรวจเพื่อออกแบบระบบพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งตำบล โดยเน้น 3 กิจกรรม คือ

- 1.1) การสำรวจออกแบบงานพัฒนาแหล่งน้ำ
- 1.2) การสำรวจออกแบบการสร้างฝายกักเก็บน้ำ
- 1.3) การสำรวจออกแบบงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

ทั้งนี้ ได้มีการสำรวจออกแบบงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map ในพื้นที่ บ้านไร่ ม.6 บ้านกุดพิमान ม.7 บ้านดอนน้อย ม.10 บ้านสำนักพิमान ม.12 และบ้านพิงพิमान ม.13 ตำบลกุดพิमान ไว้แล้ว ดังนั้นการดำเนินการสำรวจและออกแบบอาจจะประสานขอข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถดำเนินการได้เร็วขึ้น

7.6.2 การก่อสร้างในไตรมาสที่ 2-4 ของปีงบประมาณ 2565

1) งานเร่งด่วน

งานเร่งด่วน คือ การแก้ไขปัญหาหน้าอุบโภคและบริโภค โดยวิธีการจัดทำฝายชะลอน้ำ และชุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขิน

2) งานก่อสร้างตามงบประมาณ ดำเนินการจัดทำโครงการตามผลการสำรวจและออกแบบ

7.6.3 การพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งระบบ

อีกทางเลือกหนึ่งในการเร่งรัดแก้ไขปัญหาคความเสื่อมโทรมของดิน และการขาดแคลนน้ำ คือ สนับสนุนกิจกรรมปรับปรุงบำรุงดิน การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม (Agri-Map) และชุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 13,133 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	24,500
	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	98,000
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	6,000
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	15,000
	1.5 การผลิตปุ๋ยหมัก พด.	136,000
	1.6 การรณรงค์ไกลบตอซัง	70,000
	1.7 การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	34,000
	1.8 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	750
	2. การบริหารจัดการน้ำ	
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	104,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	120,000
	3.2 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map	450,000

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 1,290 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้นและไม้ผล เนื้อที่ 707 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 1.5 การผลิตปุ๋ยหมัก พด. 1.6 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์ 1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด 2. การบริหารจัดการน้ำ 2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	4,500 24,500 1,500 10,000 34,000 17,000 375 62,400
1.4 เขตปลูกสัตว์ เนื้อที่ 5 ไร่ 1.5 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 6 ไร่	1. การบริหารจัดการน้ำ 1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	41,600

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 13,133 ไร่	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา) 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว) 4. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 1,290 ไร่	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสม
1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้นและไม้ผล เนื้อที่ 707 ไร่	และต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา) 2. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร) 4. สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
1.4 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 5 ไร่	1. ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา)
1.5 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 6 ไร่	
2. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 693 ไร่	1. สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานนครราชสีมา)

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลกุดพิमान อำเภอคำชะอี จังหวัดนครราชสีมา แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	1. การปรับปรุงบำรุงดิน														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิตและ การใช้สารอินทรีย์	ราย	100	100	100	100	100	500	35,000	35,000	35,000	35,000	35,000	175,000	พต.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ด พันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	5	5	5	5	5	25	122,500	122,500	122,500	122,500	122,500	612,500	พต.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	500	500	500	500	500	2,500	7,500	7,500	7,500	7,500	7,500	37,500	พต.
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.4 การพัฒนากลุ่ม เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลด การใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	5	5	5	5	5	25	25,000	25,000	25,000	25,000	25,000	125,000	พต.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.5 การทำปุ๋ยหมัก พต.1	ตัน	50	50	50	50	50	250	170,000	170,000	170,000	170,000	170,000	850,000	พต.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.6 การจัดหาปุ๋ยโตโลโมท์	ตัน	30	30	30	30	30	150	51,000	51,000	51,000	51,000	51,000	255,000	พต.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	75	75	75	75	75	375	1,125	1,125	1,125	1,125	1,125	5,625	พต.
เขตนาข้าว	1.8 การรณรงค์โลกบดอซัง	ไร่	200	200	200	200	200	1,000	70,000	70,000	70,000	70,000	70,000	350,000	พต.

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลกุดพิमान อำเภอคำชะอี จังหวัดนครราชสีมา แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)(ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำ ในไร่นานอกเขต ชลประทาน	บ่อ	10	10	10	10	10	50	208,000	208,000	208,000	208,000	208,000	1,040,000	พต.
	3. การฟื้นฟูและป้องกัน การชะล้างพังทลายของ ดิน														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม,พื้นที่ แหล่งน้ำ	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ แหล่งน้ำ	กล้า	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	500,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	600,000	พต.
	4. พัฒนาพื้นที่เพื่อการ สนับสนุนการปรับเปลี่ยน การผลิตในพื้นที่ไม่ เหมาะสมตาม Agri-Map														
เขตนาข้าว	4.1 การจัดระบบอนุรักษ์ ดินและน้ำ	ไร่	300	1,000	1,000	1,000	1,000	4,300	450,000	450,000	450,000	450,000	450,000	6,450,000	พต.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 1

คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา. 2551. **ปทานุกรมปฐพีวิทยา**. สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

FAO. 1974. **A Land Capability Appraisal Indonesia: Interim Report**. (AGL/INS), Rome.
———. 1993. **Guidelines for Land Use Planning**. Rome.

NRC. 1975. **Land Use Planning. The National Academies of Sciences, Engineering,
and Medicine**, Washington, D.C.

Vink, A.P.A. 1975. **Land Use in Advancing Agriculture**. Springer-Verlag Berlin
Heidelberg.

บทที่ 2

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2562. **สถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2561)**. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ
และสังคม. ไฟล์ข้อมูล.

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. **ข้อมูล
สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครราชสีมา**. ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 5

คำรณ ไทรพิก และบัณฑิต ตันศิริ. 2542. **คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับพืชเศรษฐกิจ**.

บทที่ 6

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. 2550. **การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง**. ไฟล์ข้อมูล.